

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**MÁRKÓ
Község Önkormányzata**

2024-2029

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	16
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	59
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	66
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	80
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	81
1. A HEP IT részletei	81
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	81
Jövőképünk	82
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	83
3. Megvalósítás	85
3.1 A megvalósítás előkészítése	85
3.2 A megvalósítás folyamata	85
3.3 Monitoring és visszacsatolás	88
3.4 Nyilvánosság	88
3.5 Kötelezettségek és felelősség	88
3.6 Érvényesülés, módosítás	89
4. Elfogadás módja és dátuma	90

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet** alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” **c. dokumentum szerint átdolgozva** Márkó Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Földrajzi elhelyezkedése, fekvése

Márkó község az ország nyugati részén, a közép-dunántúli régióban, a Bakony hegyei között meghúzódó kis völgyben, Veszprémtől 8 km-re helyezkedik el. Sokáig az egyutcás kisfalvak egyik jellegzetes példaként földrajzi könyvekben szerepelt.

A 8 sz. főút vonal korábban kettémetszte a települést, mely hatalmas forgalommal járt. A megépült elkerülő útnak és a völgyhídnak köszönhetően ma már egy csendes és nyugodt település Márkó. Közlekedési infrastruktúrája kifejezetten jónak mondható, és a helyközi autóbuszos tömegközlekedés kifejezetten jó. A faluban vasúti megállóhely is van.

Márkó a Bakony hegyeinek ölelésében

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Története

A település első írásos említése a XIII. századból való. Márkó a XV. században a bakonybéli apátság tulajdonához tartozott. Területén ekkor még több kisebb falu volt.

A török támadások, fosztogatások Bere, Mesteri, Endréd (Andráspüspöki) és Szentmárk helységek és puszták elnéptelenedéséhez vezettek. A törökök pusztítás után szinte csak a templom- és kápolnárom maradt, így lett erdő borította terület a korábban virágzó falvakból.

A Márkói plébánia elnéptelenedett területére Padányi Biró Márton, veszprémi káptalan, mint földesúr a birtok jövedelmezőségének biztosítása érdekében a Habsburg birodalom területéről származó telepeseket hívott. 1741. február 15-én kötötték meg a telepítési szerződést, amit a király jóváhagyása után 1742. április 27-én hoztak nyilvánosságra, így megkezdődhetett a letelepítés és a faluépítés.

A betelepülők hamarosan hozzáálltak a faluépítéshez. Kemény munkájuk eredményeként 1747-ben már önálló falu állt a szentmárki romokon.

Tekintettel arra, hogy a betelepítés igen kedvező feltételek mellett ment végbe, már kezdetben is többen jöttek, mint a megállapodásban szereplő 50 család. 1745-ben 236 lelket számláltak, ez 1771 tájékán 941 főre emelkedett. Az 1810-es években a lakosságszám megközelítette az 1000 főt, az 1853-56-os években volt a legmagasabb a falu lélekszáma: 1213 fő. A következő években fokozatosan fogyatkozó lakosságszám az első világháború végére 466 főre csökkent.

A helyi plébániát 1743-ban alakították meg. 1747-48-ban kezdték meg a templom építését, mely a pénzühiány miatt lassan haladt előre, s csak 1753-54-ben készült el.

Az elemi oktatás a letelepedést követően hamarosan kezdetét vette. A falu első és harmadik tanítója is a telepesek közül került ki. Önálló iskolaépületet 1760 körül emeltek, amelyet a falu lakói maguk tartottak fenn. 1817-ben 80 személyes iskolájuk volt, 1907-ben ezt újjáépítették és bővítették, 1914-ben egy másikat is építettek mellé. Az iskolások száma a XIX. században mindig százon felül volt.

Az első tanítókon kívül is nevelt a falu lakossága értelmiségieket: 4 szerzetes pap-tanárt, 2 világi papot, 3 világi tanárt, 3 tanítót, egy szerzetes tanárjelöltet és 3 érettségizett az 1940-es évekig.

A falu lakossága 1945-ig szinte teljes mértékben német nemzetiségű volt. A magyar kormányzat a II. világháború után a német nemzetiségekkel szemben a kollektív bűnösség elvét alkalmazta, a német nemzetiségű lakosság több mint 60%-át kitelepítették (zömmel Németország szovjet megszállás alatti övezetébe), voltak családok, akik a környékbeli tanyákon, vagy távolabbi falvakban, városokban bujkáltak a kitelepítés elől.

A faluba felvidékről kitelepített magyar családokat költöztettek, később Bihar megyéből hoztak telepeseket. Ez a már eddig is nagyon vegyes összetételű lakosság a 60-as években még egyszer „kicszerélődött”: a felvidékiek nagy többsége elköltözött Nógrád és Borsod megyébe, az alföldről idekerült családok egy része visszament Biharba, más része a közeli ipartelepekre költözött a jobb munkalehetőségek reményében.

A falu lakosságának ilyen mértékű cserélődése, a régi és újonnan beköltözött lakosság között esetenként fennálló feszültség nehezítette a falu egységes közösségének kialakulását.

Az 1980-as évekig jellemző volt, hogy a fiatalok nagy része Veszprémben vásárolt lakást, építkezett, a lakosságszám akkor csökkenő tendenciát mutatott. A nyolcvanas évek elején két új utcásor került kialakításra, sokan költöztek a faluba Veszprémből, Csehbányáról, Hárskútról. A lakosságszám ekkor 900-950 fő körül mozgott.

Napjainkban a település lélekszáma folyamatosan nő. A Veszprém felőli falurészen tíz új utca került kialakításra, míg a Herend felőli oldalon a vasúttól a főútvonal irányába további egy utca, ennek köszönhetően sok fiatal költözik a településre. Iskola sajnos 1995 óta nem működik a faluban. Nagy örömünkre az óvodás korú gyermekek számára egy új, 90 férőhelyes óvodaépületet sikerült kialakítani, ahol német nemzetiségi oktatás is folyik, azonban a gyermekszám növekedésével már ez is kicsinek bizonyul, további óvodabővítés vált szükségessé. A közelmúltban Márkóra költözött kisgyermekes családok beilleszkedését az aktív közösségi életen keresztül szeretnénk segíteni, a szülők ismerkedése már a védőnő által szervezett Tipegő klubban kezdődik, majd folytatódik az óvodában. A településen élénk közösségi élet alakult ki az elmúlt években.

A faluban működő civil szervezetek: Márkói Németek és Magyarok Baráti Köre, Márkói Nyugdíjasok Egyesülete, Steixner István Német Nemzetiségi Egyesület, Márkófolt Varrókör Egyesület, Márkói Kamara TehátRum, Márkói Cserdülő Kulturális Egyesület, Blinker Horgászegyesület, Márkói Lovas Sportegyesület, Márkói Futó Egyesület, Szent Márk Értékmentő és Kulturális Örökségvédelmi Egyesület a lakosság széles rétegét öleli fel, egy-egy civil szervezetben több generáció is együtt tevékenykedik. Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a kulturális életre, alkalmaz egy művelődésszervezőt, ő vezeti a községi könyvtárat is. Sok kulturális program van a faluban, a civil szervezetek nagy lelkesedéssel vesznek részt a helyi rendezvényeken és öregbítik a falu jó hírét a környező településeken, sőt több esetben már határon túl is.

Gazdasági élet, fejlesztési tervek

A falu lakosságának nagy része a rendszerváltás előtt a megyeszékhely, Veszprém nagy gyáraiban talált munkát (pl. Bakony Művek, VÁÉV), sokan dolgoztak a Herendi Porcelángyárban is. A környező falvak termelőszövetkezeteinek egyesülése után márközi székhellyel működő „Herendvidéke MGTSZ” is számos helybelinek adott munkát. A növénytermesztés és állattenyésztés mellett melléküzemágak is voltak: a murvabánya (a 70-80-as években rengeteg építkezés volt, nagy volumenű volt a kitermelés), volt a szövetkezetnek faüzeme (a Balaton bútorgyárral kooperációban készültek a hárskúti telephelyen asztalok, székek, kiságyak, továbbá seprűnyeleket gyártottak a lajosmizsei cirokseprű gyárnak), kárpitos üzeme, vasüzeme, kőműves brigádja, mészégetője is volt a termelőszövetkezetnek, erdőgazdálkodást is folytattak. A szövetkezet felszámolása óta mezőgazdasági tevékenységgel kevesen foglalkoznak, ők is inkább kiegészítő tevékenységként, mert a rossz minőségű, köves talajon ez nem igazán jövedelmező. Két gazda foglalkozik szarvasmarhával, többen tartanak lovakat, a sertéstartók száma sem számottevő. Az utóbbi években megnőtt azoknak a háztartásoknak a száma, ahol a kiskertben a család szükségleteit kielégítő zöldség és gyümölcs termesztés folyik.

Jelenleg is legtöbben a közeli megyeszékhelyen, Veszprémben dolgoznak, de a Herendi Porcelángyárban is dolgoznak márköziak szép számmal.

Márkón több nagy vállalkozás (szállítmányozó cégek, fémipari tevékenységet folytató vállalkozások, mezőgazdasági gépkereskedelmi cég, nagykereskedelmi raktár stb.) működik, ahol igyekeznek a helybeli munkaerőket foglalkoztatni, emellett sokan egyéni vállalkozóként tevékenykednek. A tartósan munkanélküliek nagy része a helyi közfoglalkoztatás keretei között talál munkát, kevés azok száma, akik egyáltalán nem tudnak elhelyezkedni.

A település infrastrukturális helyzete megfelelő. A község vezetékes vízzel, villannyal, gázzal, telefonhálózattal ellátott, az új utcák is burkolatot kaptak, megkönnyítve ezzel az ott lakók közlekedését. A régebbi falurészen a szennyvízbekötések miatti átvágások megsülyyedtek, az egyenetlen aszfaltburkolat okoz gondot. A belvízelvezetés megoldódott, az elmúlt években az árkok kitisztítása megtörtént. Halaszthatatlanná vált a szennyvíztisztító bővítése és korszerűsítése.

Az önkormányzat kötelező feladatai közé tartozik a temetőfenntartás. A márközi temető a Római Katolikus Egyházközség tulajdonában van, azonban annak üzemeltetője Márkó Község Önkormányzata.

A településen három élelmiszerbolt, egy vendéglő működik. A 2013-as évtől Márkói Közös Önkormányzati Hivatalként működik a helyi önkormányzat hivatala (mely Márkó, Bánd, és Hárskút települések igazgatási feladatait látja el), van helyben Postahivatal is.

Nincs sajnos helyben iskola és bölcsőde.

A település demográfiai helyzete

A község lakosság száma az 1980-as évek óta folyamatosan növekvő tendenciát mutat. 2024. január 1. napján Márkó állandó lakosság szám 1910 fő.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 354	bázis év
2018	1 504	111,08%
2019	1 562	103,86%
2020	1 723	110,31%
2021	1 805	104,76%
2022	1 777	98,45%

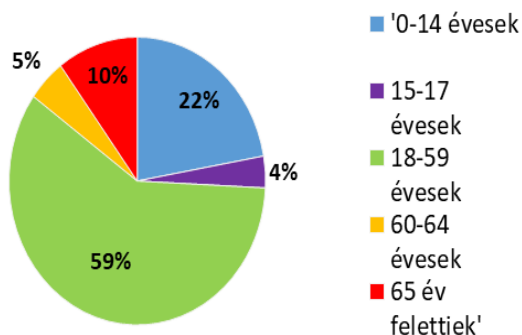

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

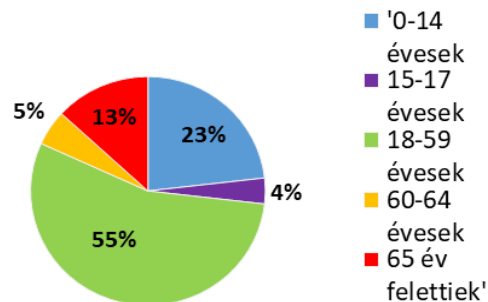
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	873	880	1753	49,80%	50,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			77	4,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	194	204	398	11,07%	11,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	31	32	63	1,77%	1,83%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	517	484	1001	29,49%	27,61%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	42	44	86	2,40%	2,51%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	89	116	205	5,08%	6,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

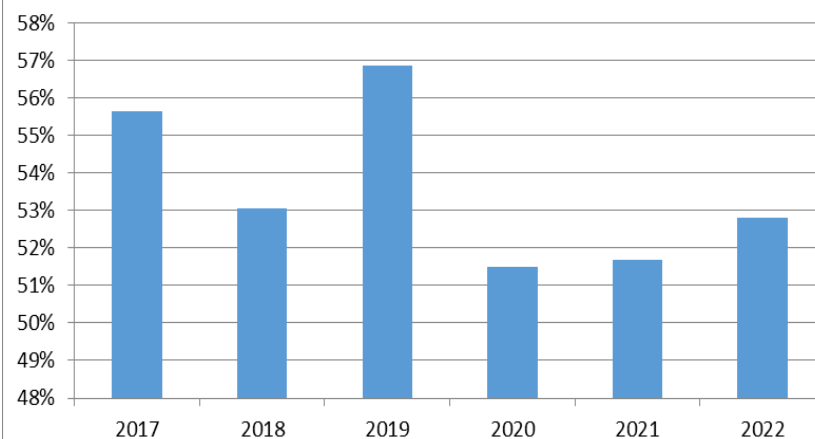

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	158	284	55,63%
2018	173	326	53,07%
2019	191	336	56,85%
2020	205	398	51,51%
2021	217	420	51,67%
2022	226	428	52,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Öregedési index (%)

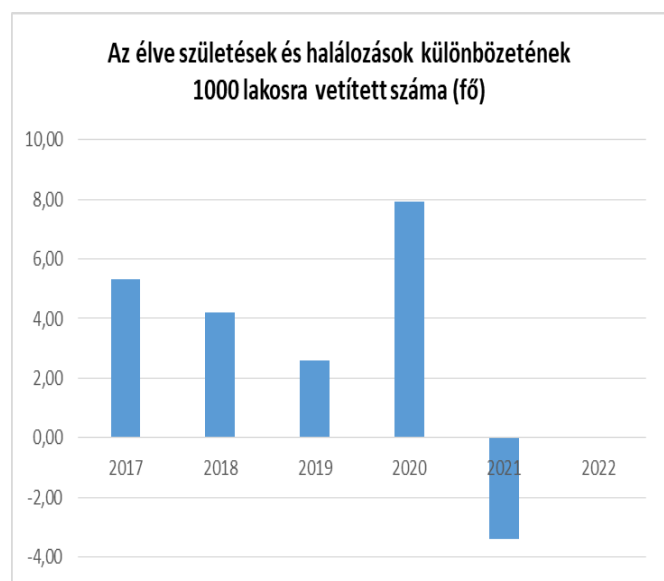
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	47,02
2018	93,07
2019	34,57
2020	87,06
2021	54,99
2022	8,26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	5,31
2018	4,20
2019	2,61
2020	7,91
2021	-3,40
2022	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink

Márkó nevezetességei: az 1753-54-ben elkészült, Szent Márk tiszteletére felszentelt római katolikus templom és gyönyörű barokk főoltára, az 1840-en felszentelt Kálvária kápolna és stációsor, néhány jellegzetes régi tornácos ház a Petőfi utcában, a falu alapításának 250. évfordulójára állított Kopjafa. Enyingi Mihály helyi keramikus művész által készített Kiűzetési emléktábla, a ravatalozónál található kerámia képek, valamint a stáció kerámia képei.

Márkó a templom és a kálvária kápolna látképével

1. *A Római Katolikus templom főbejárata*
2. *A templom gyönyörű barokk főoltára*
3. *Kálvária kápolna (balra)*
4. *Enyingi Mihály helyi keramikus művész alkotásai a stációk kerámia képei, az angyalt ábrázoló faliképek a ravatalozónál, valamint a templomkertben található kitelepítési emlékmű*
5. *Régi lakóházak a Petőfi utcában*

Küldetésünk

Márkó Község Önkormányzatának célja, hogy a település minden lakója számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ezen célok minél hatékonyabb és eredményesebb megvalósítása érdekében megalkotja a települési esélyegyenlőségi programját.

Az esélyegyenlőségi program Márkó település adatai alapján feltárt esélyegyenlőségi problémákat tartalmazza: a helyzetelemzést, az erre épülő cél és feladat meghatározásokat, a megvalósítás ütemezését.

A helyzetelemzés célja, hogy számadatokkal alátámasztva pontosabb képet kapjunk arról, hogy a Márkón élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok milyen foglalkoztatási, képzettségi, szociális, egészségügyi mutatókkal rendelkeznek és ezen adatok alapján milyen esélyegyenlőségi problémákkal küzdenek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye korlátozott marad az élet különböző területein jelentkező hátrányaikat kompenzáló intézkedések nélkül.

Az esélyegyenlőségi terv alapját képező módszertani segédlet kiemelt hátrányos helyzetű társadalmi csoportnak tekinti a mélyszegénységben élőket és romákat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a fogyatékkal élő személyeket.

Az esélyegyenlőség problémája további hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esetében is felmerülhet. Ennek megfelelően az esélyegyenlőségi program által célzott hátrányos helyzetű társadalmi csoportok köre a helyi sajátosságok szerint tovább bővíthető – az esélyegyenlőségi törvény szempontjait is figyelembe véve.

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem csak erkölcsi követelmény számunkra, közösségünknek is érdeke, hogy településünk minden lakójának esélye legyen a munkavállalásra, a szolgáltatások teljes körének igénybe vételére függetlenül származásától, anyagi helyzetétől, életkorától, nemétől és attól, hogy egészséges-e, vagy fogyatékkal élő.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Márkó Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,

- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- Új Roma Stratégia (2019-2030)
- Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
- „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
- „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)
- Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
- Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Márkó Község Önkormányzata minden évben elkészíti a költségvetését, amelyben fejlesztési területeket, célokat is megjelöl hozzárendelve a költségvetésben a forrás oldalt is.
- 38/2019. (III.19.) sz. Önkormányzati rendelet a Közművelődési szolgáltatási terv (a községi könyvtár és közösségi tér szolgáltatási terve)
- Márkó Község Önkormányzata 2011. évben fogadta el az új Településszerkezeti tervét, amely meghatározza a település jövőbeni kialakításának főbb vonalait, a fejlesztési irányokat
- Együttműködési megállapodás a Német Nemzetiségi Önkormányzat Márkó és Márkó Község Önkormányzata között
- 1/2014.(I.22.) Önkormányzati rendelet az államháztartáson kívüli forrás átvételére és átadására vonatkozik, melynek alapján az önkormányzat a helyi civil szervezetek működését támogatja.

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Herend Környéki Önkormányzatok Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat: Herend, és a Herend környéki önkormányzatok a családsegítést, és a gyermekjóléti szolgáltatást társulásban végzik. A családsegítés és a gyermekgondozás telephelyei: Márkó, Bánd, Hárskút, Herend, Kislőd, Szentgál, Magyarpolány. A gyermekek, és a gyermeket/gyermeket nevelő családok esélyegyenlőségének biztosítása érdekében a gyermekjóléti szolgálat feladata az ellátott településeken élő gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, az ellátott településeken élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése.

A szociális alapszolgáltatás feladatait (nappali ellátás, szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás) Márkó község területére vonatkozóan társulási megállapodás alapján a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulása (VKTT) által fenntartott Egyesített Szociális Intézmény (ESZI) látja el, szintén az VKTT-vel kötött szerződés alapján a veszprémi Göllész Viktor Fogyatékosok Nappali Intézményében és Gondozóházában biztosított a felnőtt értelmi fogyatékosok nappali ellátása.

Könyvtárunk az Eötvös Károly Megyei Könyvtár fiókkönyvtáraként működik.

Márkó, Bánd és Hárskút önkormányzatok közösen tartják fenn a Márkói Közös Önkormányzati Hivatalt.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a TEIR és a KSH adatbázis adatok szolgáltak alapul. Emellett Márkó Község Önkormányzata, a Márkói Német Nemzetiségi Óvoda, a Háziorvos és a Védőnői Szolgálat, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatala valamint Foglalkoztatási Osztálya által szolgáltatott adatok, a lakosság körében végzett felmérések adatai és az elektronikus média Márkóval foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak.

A települési önkormányzat nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és a fogyatékkal élőkkel kapcsolatban. Márkón a 2024.01.01-i adatok szerint az állandó lakosok száma 1910 fő, ezért az esélyegyenlőségi szempontból kiemelt társadalmi csoportokba tartozók helyzete jól követhető.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nemcsak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is. Azt a jelenséget értjük alatta, mikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettség- és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel függ össze.

A mélyszegénységben élők arányát fejezik ki olyan mutatók, mint az oktatási területen a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek adatai, a lakhatás területén a veszélyes, vagy komfort nélküli lakások száma, vagy a szegregátumban élők száma.

A szegénység nem objektív, állandó fogalom. Mást jelentett szegénynek lenni száz évvel ezelőtt, s mást jelent ma a térségünkben élőknek, mint az ország keleti határvidékén, vagy éppen más országokban.

Ez a relativitás a környezetünkben élőkhez való viszonyítás, a lehetőségektől, javaktól való megfosztottság érzése alapvetően fontos a kirekesztődés és a szegénység jelenlegi értelmezésében, ezért is kell a saját, szűkebb környezetünkben értelmezhető problémákat áttekinteni.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység több társadalmi tényező figyelembe vételével meghatározott, összetett fogalom. Okai között szerepelnek a társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, családok gyerekszáma, de a jövedelem határozza meg talán legjobban.

Márkó községben az elmúlt években a családok jövedelme emelkedett, egyrészt a minimálbérek növekedése miatt, másrészt pedig helyben és a környező településeken – leginkább Veszprém, Herend- a munkahelyek számának növekedése miatt.

Az önkormányzatnál a támogatást kérelmezők számának folyamatos csökkenése figyelhető meg.

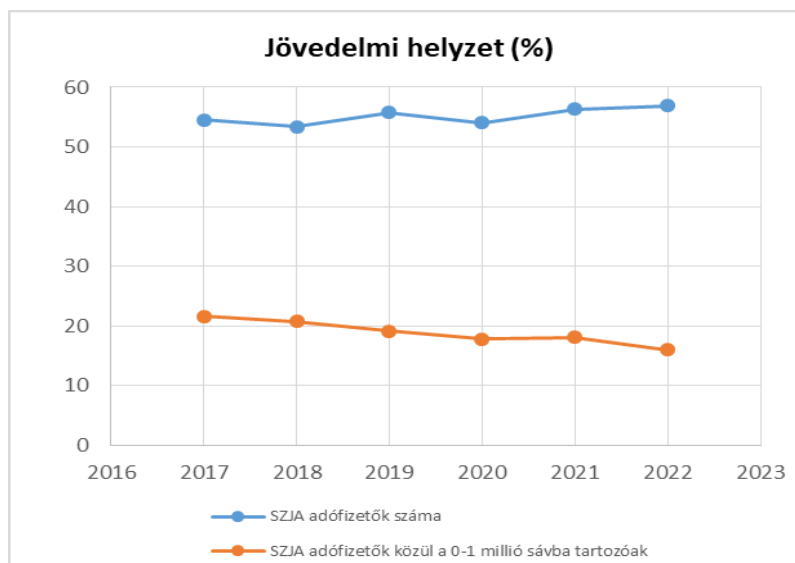
Az inaktív lakosságra és a nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezőkre az alacsonyabb, általában 8 általános iskolai végzettség a jellemző. A szakmával rendelkezők nagyobb eséllyel találnak magasabb jövedelmet biztosító munkát, közülük kevesebb a munkanélküli.

Az önkormányzat évről-évre kevesebb főt foglalkoztat közfoglalkoztatásban.

A családok jellemzően a saját tulajdonú családi házakban, lakásokban laknak.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,49	21,62
2018	53,35	20,77
2019	55,77	19,12
2020	54,08	17,83
2021	56,37	18,05
2022	56,94	16,04

Forrás: TeIR, KSH Tstar

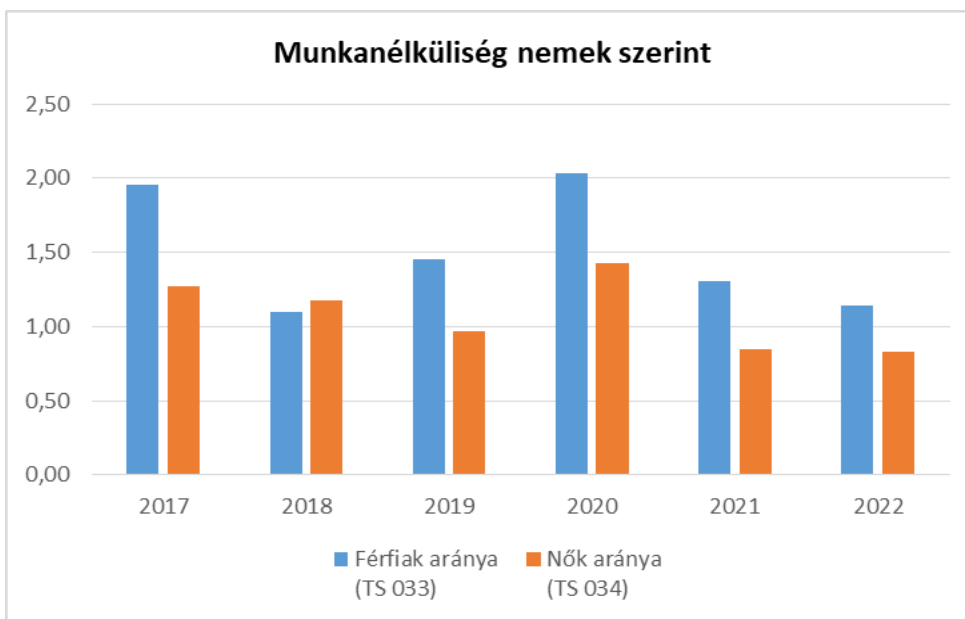
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	1,96	1,27	1,62%
2018	1,10	1,18	1,14%
2019	1,45	0,97	1,21%
2020	2,03	1,43	1,73%
2021	1,31	0,85	1,08%
2022	1,14	0,83	0,99%

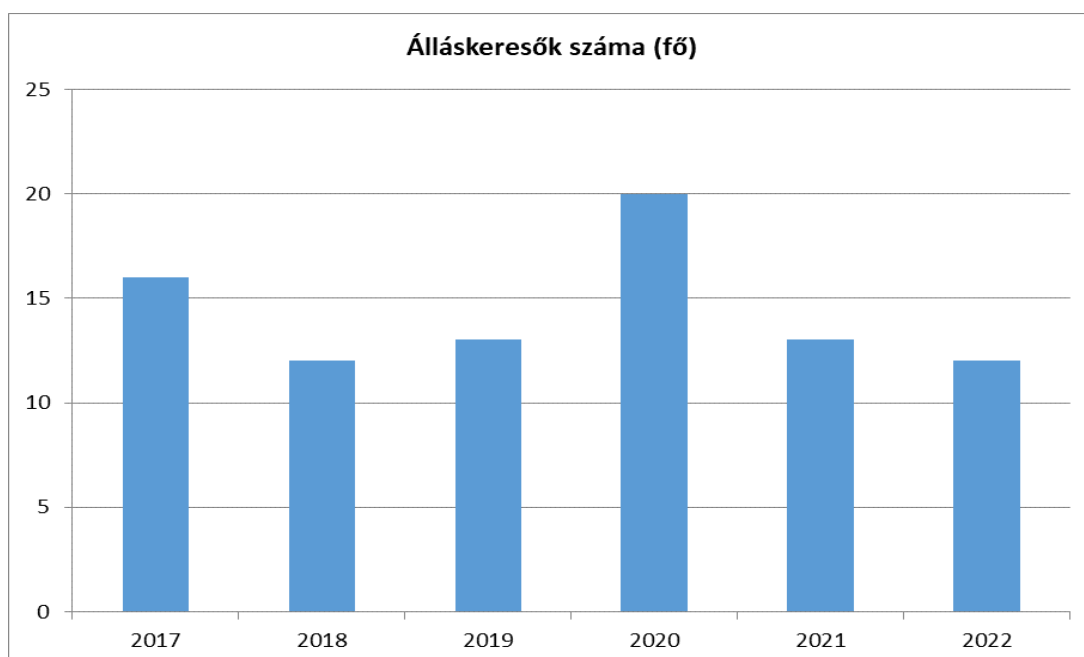
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

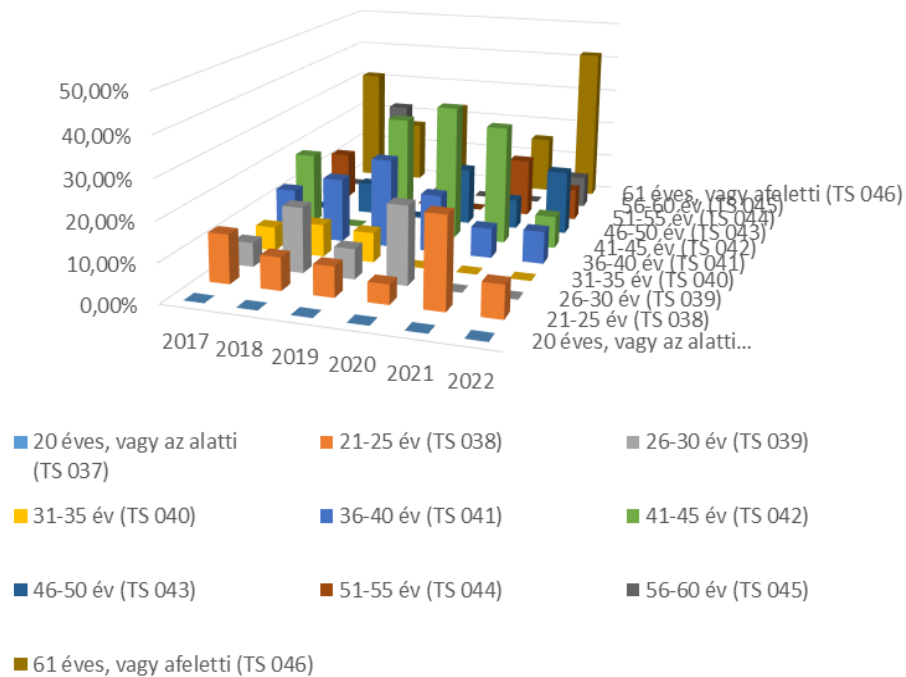
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	16	12	13	20	13	12
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	1,00	1,00	1,00	3,00	1,00
	%	12,50%	8,33%	7,69%	5,00%	23,08%	8,33%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	1,00	4,00	0,00	0,00
	%	6,25%	16,67%	7,69%	20,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	6,25%	8,33%	7,69%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	2,00	3,00	3,00	1,00	1,00
	%	12,50%	16,67%	23,08%	15,00%	7,69%	8,33%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	0,00	4,00	7,00	4,00	1,00
	%	18,75%	0,00%	30,77%	35,00%	30,77%	8,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	0,00	3,00	1,00	2,00
	%	0,00%	8,33%	0,00%	15,00%	7,69%	16,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	0,00	0,00	0,00	2,00	1,00
	%	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%	8,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	3,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	8,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	2,00	3,00	2,00	2,00	5,00
	%	31,25%	16,67%	23,08%	10,00%	15,38%	41,67%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

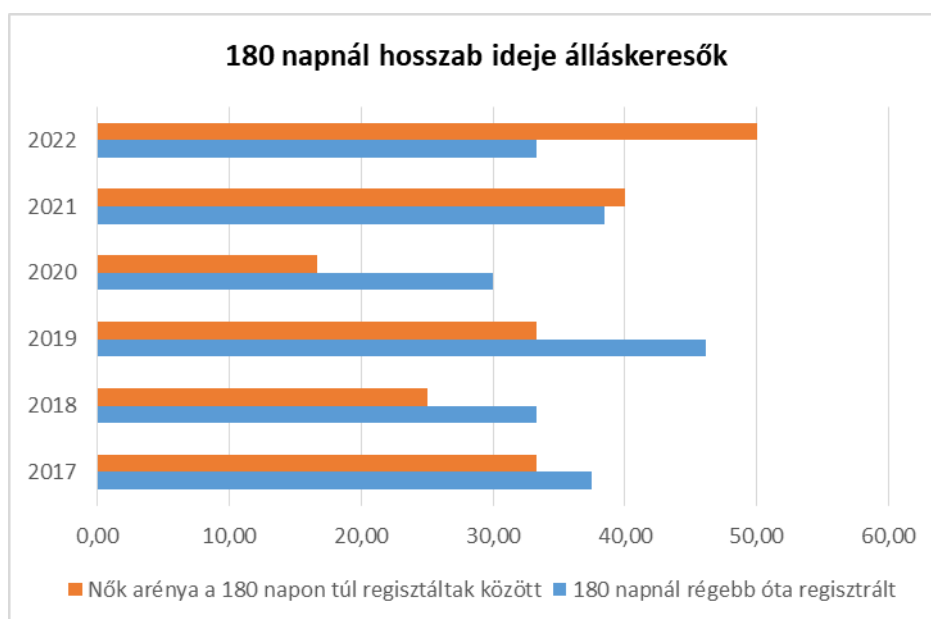
Nyilvántartott álláskereső korcsoportok szerint

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	37,50	33,33
2018	33,33	25,00
2019	46,15	33,33
2020	30,00	16,67
2021	38,46	40,00
2022	33,33	50,00

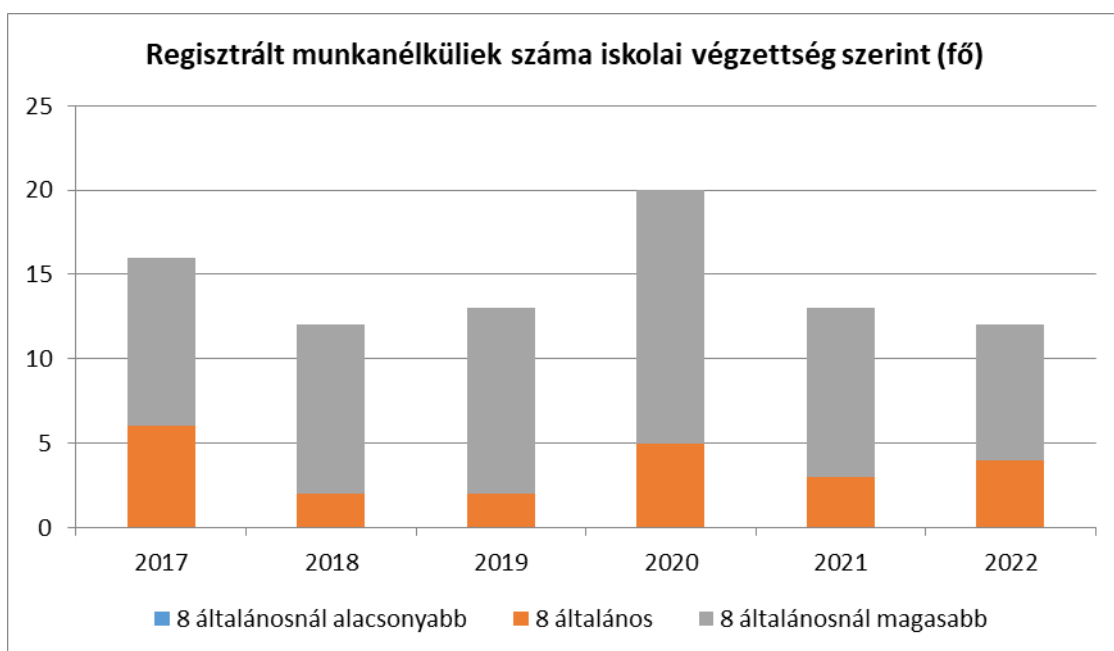
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	16	0	0,00%	6	37,50%	10	62,50%
2018	12	0	0,00%	2	16,67%	10	83,33%
2019	13	0	0,00%	2	15,38%	11	84,62%
2020	20	0	0,00%	5	25,00%	15	75,00%
2021	13	0	0,00%	3	23,08%	10	76,92%
2022	12	0	0,00%	4	33,33%	8	66,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

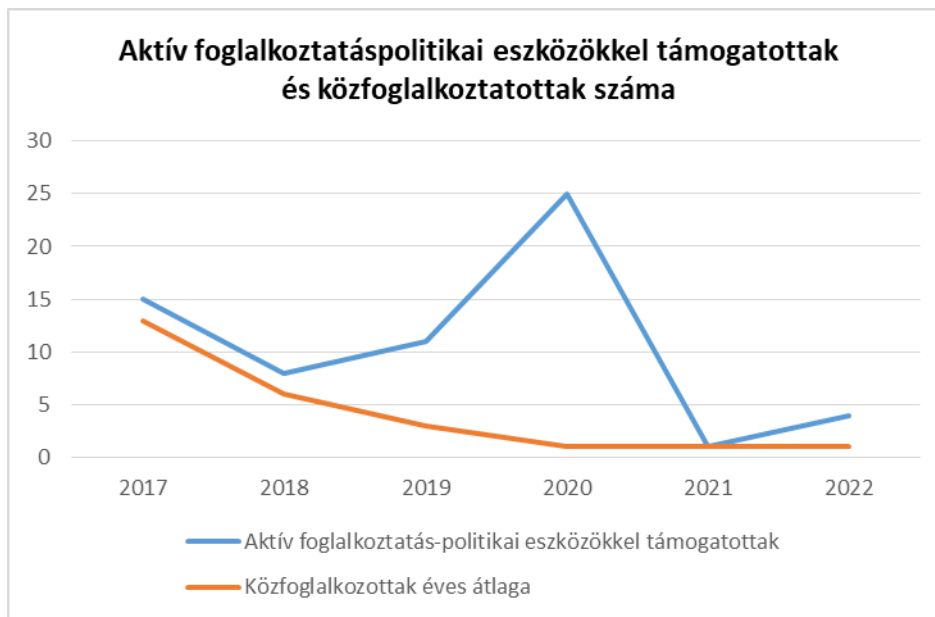
A táblázat adatai azt mutatják meg, hogy az aktív korú lakossághoz képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve milyen az arány a férfiak és nők között.

A kedvező munkaerő-piaci helyzet Márkó munkavállalás szempontjából rendkívül kedvező fekvésének és a jó közlekedési adottságának köszönhető. A jól működő márkói vállalkozások mellett a szomszédos megyeszékhelyre és Herendre járnak dolgozni a márkói munkavállalók.

c. közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	15	13
2018	8	6
2019	11	3
2020	25	1
2021	1	1
2022	4	1

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A település közlekedési adottságai jók, gépjárművel és tömegközlekedéssel egyaránt megközelíthetőek a közeli települések és városok (Veszprém, Herend, Ajka stb.).

Földrajzi szempontból kiváló Márkó elhelyezkedése, a megyeszékhely, Veszprém és Herend város között fekszik. Kiváló az autóbuszos tömegközlekedés, van vasúthálózat, de sajnos vasúti megállóhely nincs. Legközelebbi felszállóhely Veszprém-ben van, ahonnan közvetlenül elérhető például Székesfehérvár, Szombathely, Győr, Budapest is.

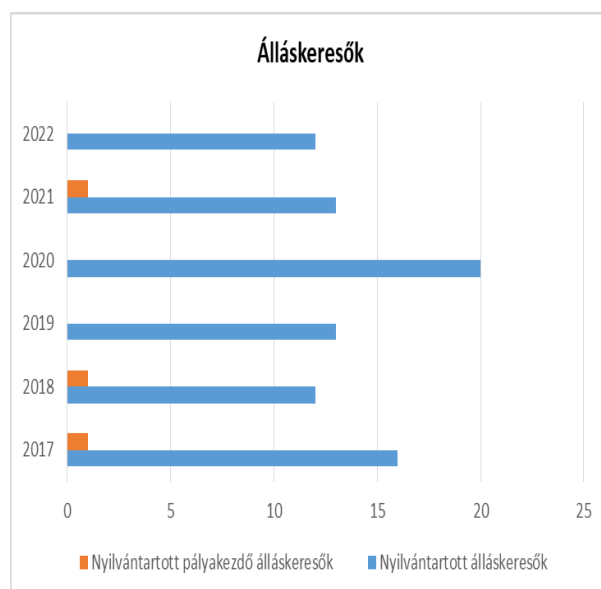
A településen a vállalkozások, illetve az egyéni vállalkozók száma meghaladja a kettőszázat. Jelentős részük helyi székhellyel rendelkező vállalkozás. A cégek közül kiemelkedik 3-4 olyan, mely évről-évre bővíti kapacitását, és ezzel újabb munkahelyeket teremt. Pontos adattal nem rendelkezünk arról, hogy hány márközi munkavállaló talál helyben munkát a helyi vállalkozóknál.

- d) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A településen nem működnek a fiatalok foglalkoztatását, oktatását elősegítő programok. Ezekhez a szolgáltatásokhoz a megyeszékhelyen juthatnak hozzá. Több veszprémi iskola szervez esti, levelezős tanulási lehetőségeket, mint pl. dolgozók gimnáziuma. A Veszprém Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya pedig szakmai képzéseket, átképzéseket szervez.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	16	1
2018	12	1
2019	13	0
2020	20	0
2021	13	1
2022	12	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- e) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok

A munkaerő-piaci szervezetek és szolgáltatások a megyeszékhelyen érhetők el a lakosság számára. A Veszprém Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya minden évben több szakma vonatkozásában szervez képzést, átképzést a munkanélküliek számára. Ezeket a képzéseket általában pályázati támogatásból finanszírozzák. Helyi foglalkoztatási programok a közfoglalkoztatási formán kívül nincsenek a településen.

- f) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A saját fenntartású intézményeinkben történő foglalkoztatás képesítés hiánya miatt nem lehetséges, de közfoglalkoztatás keretében rendszeresen foglalkoztatunk intézményeinkben az iskolai végzettségüknek megfelelő munkakörben mélyszegénységben élő, illetve roma embereket.

- g) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzathoz hátrányos megkülönböztetésről nem érkezett jelzés.

- h) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Helyben nincs lehetőség oktatásra. A könyvtárban nyílik lehetőség számítógép használatra, illetve internet hozzáférés is biztosított.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális ellátás célja, hogy védelmet nyújtson a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő szegénységgel és egyéb kockázatokkal szemben.

Az állami szabályozási hatáskörben nyújtott és az önkormányzati támogatásokkal kapcsolatos feladatok 2015.03.01-től elválasztásra kerültek. Az állam által biztosított támogatási formákon túl a településen élők szociális támogatásokkal való ellátása vált az önkormányzat feladatává.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) előírja, hogy az önkormányzatoknak a helyi viszonyokhoz mérten a krízishelyzetben levő személyek számára, illetve a helyi problémák kezelésére települési támogatást kell nyújtania. Márkó Község Önkormányzata a szociális ellátásokról szóló 7/2021. (VI.21.) Önkormányzati rendeletében határozza meg az önkormányzat által biztosított szociális ellátások formáit, rendelkezik az ellátás igénybevételének jogosultságáról és módjáról, az ellátás mértékéről.

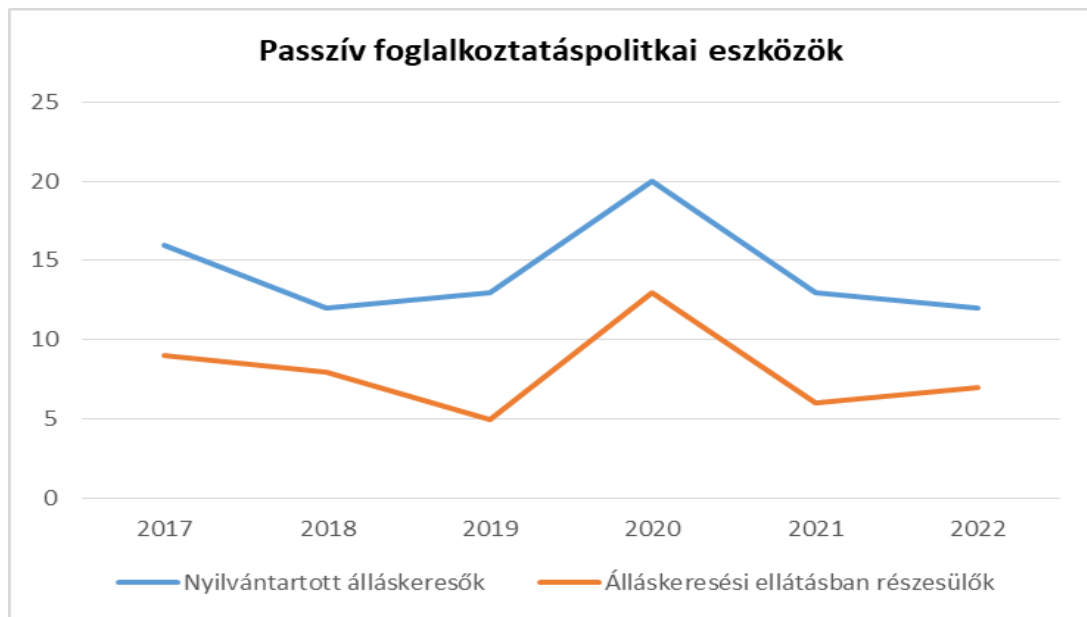
Az önkormányzat által biztosított támogatási formák:

- lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott támogatás
- gyógyszer-kiadások viseléséhez nyújtott támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- méltányossági települési támogatás
- születési támogatás
- iskolakezdési támogatás
- köztemetés.

Az Szt. alapján az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, melynek megállapítása a járási hivatal hatáskörébe tartozik. Az ellátás megállapításával kapcsolatos feltételeket, az eljárás részletszabályait az Szt. 33-37/D §-a tartalmazza.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	16	1,75%	9	56,25%
2018	12	1,19%	8	66,67%
2019	13	1,26%	5	38,46%
2020	20	1,79%	13	65,00%
2021	13	1,11%	6	46,15%
2022	12	1,07%	7	58,33%

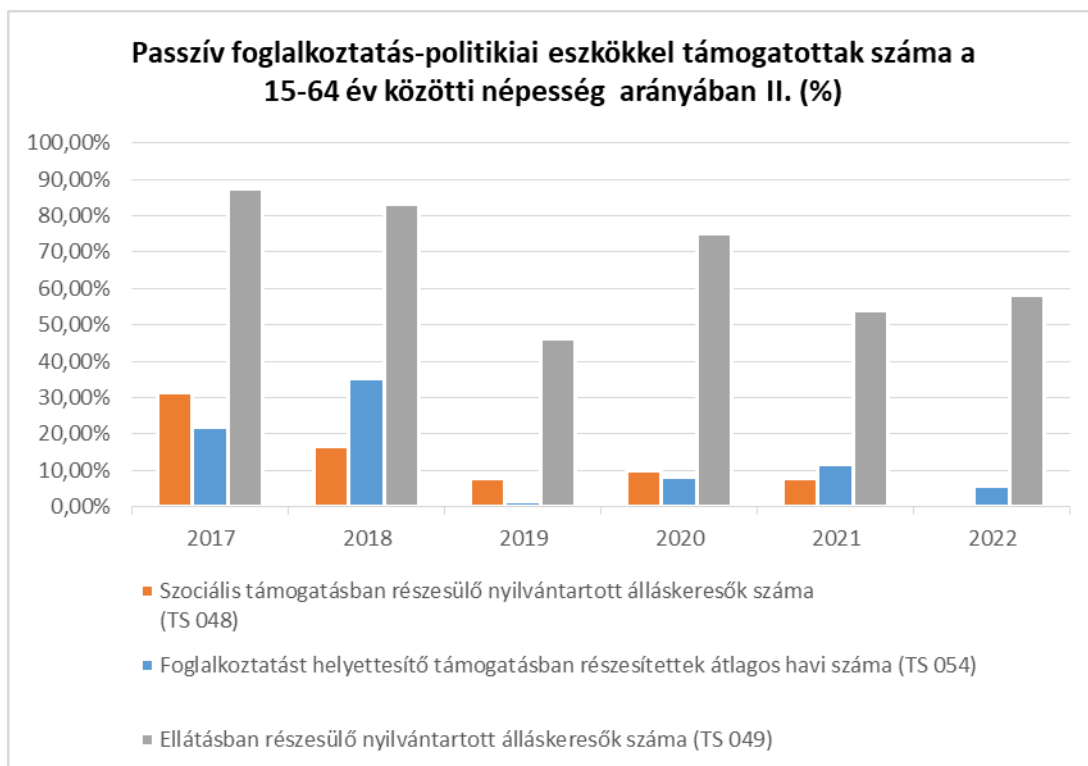
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	5	31,25%	4	22,06%	14	87,50%
2018	2	16,67%	4	35,42%	10	83,33%
2019	1	7,69%	0	1,62%	6	46,15%
2020	2	10,00%	2	8,30%	15	75,00%
2021	1	7,69%	2	11,54%	7	53,85%
2022	0	0,00%	1	5,58%	7	58,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői járadékra való jogosultság feltétele, hogy a munkavállaló az igényléstől visszamenőlegesen az elmúlt három évben minimum 360 napot dolgozzon. A jogosultsági időbe az az időtartam is beleszámít, melyet egyéni vagy társas vállalkozásban töltött, vagy mely során a közfoglalkoztatásban dolgozott.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

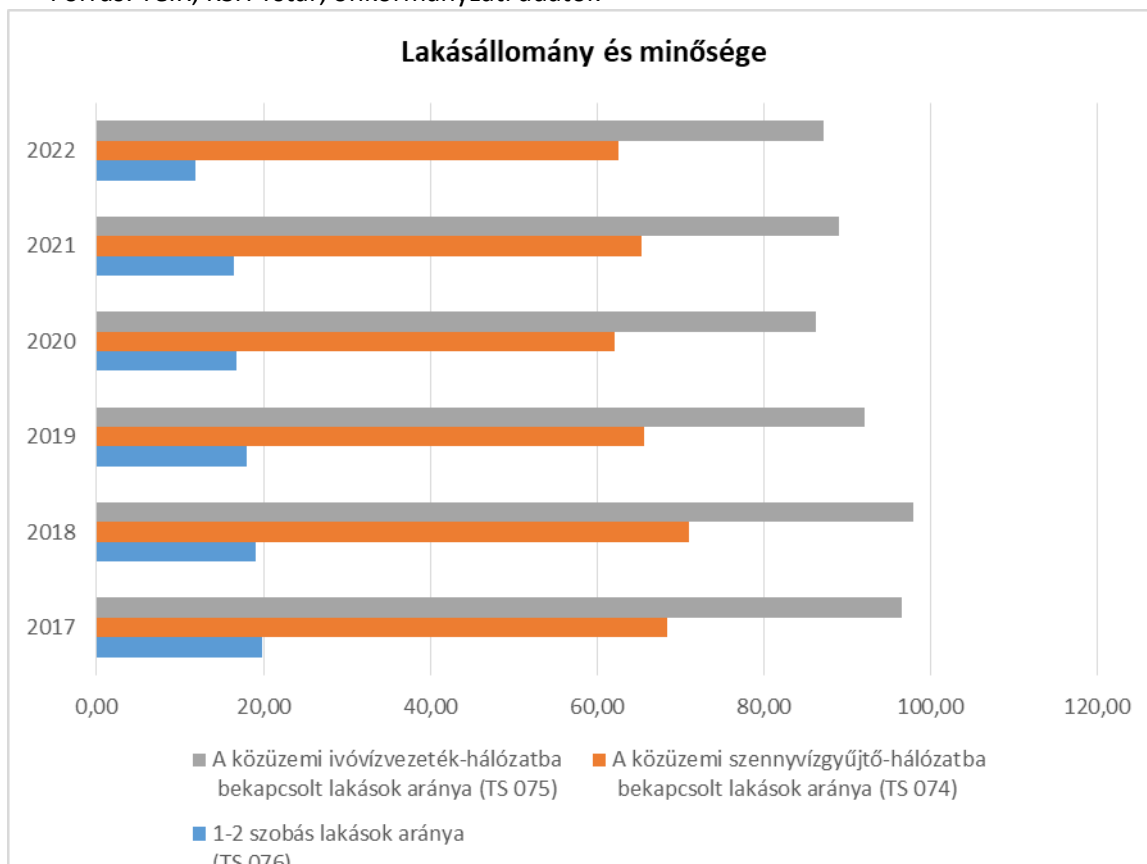
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és

hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	462	15	32,47	19,91	68,40	96,54
2018	483	21	43,48	19,05	71,01	97,93
2019	510	27	52,94	18,04	65,69	92,16
2020	562	52	92,53	16,73	62,10	86,30
2021	575	13	22,61	16,52	65,39	89,04
2022	606	25	41,25	11,88	62,54	87,13

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	462	0	0	0	0	0	0
2018	483	0	0	0	0	0	0
2019	510	0	0	0	0	0	0
2020	562	0	0	0	0	0	0
2021	575	0	0	0	0	0	0
2022	606	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A községben a lakások száma az utóbbi években jelentősen megnőtt. A községben Veszprém irányába új utcák kerültek kialakításra, folyamatos a magánérs építkezés, alig van üres telek. Az ingatlanok többsége családi ház. A falu keleti részén található egy a társasházi övezet, itt több új építésű társasház található, illetve folyamatban van jelenleg is egy hatlakásos és egy ötlakásos társasház építése.

Az utóbbi években több családi ház tetőterét beépítették. A családi házak rendezettek, megfelelő állapotban vannak, viszonylag kevés család nem tudja az ingatlant karbantartani, felújítani, ezek az ingatlanok főleg a régi falurészen helyezkednek el.

Márkón az infrastruktúra feltételei biztosítottak, valamennyi lakásban megoldott a villamos energia és az ivóvíz ellátás, az egész településen kiépült a szennyvízesatorna hálózat. Sajnos a szennyvíztisztító kapacitása kevésnek bizonyul. A község belterületén újabb utcáorok kerültek kialakításra, az itt épülő házaknak a szennyvízkezelésére már biztosan nem elegendő. Ez nagy gondot jelent az önkormányzat és a lakosság részére is (a zárt szennyvíztárolók kiépítési költsége

és a szennyvíz elszállítási díja igen magas), ezért az önkormányzat folyamatosan keresi a pályázati lehetőséget a tisztító bővítésére.

Félő, hogy ha ezt a problémát nem tudjuk orvosolni, akkor tisztítatlan szennyvíz kerülhet ki a talajba, mely veszélyezteti a fokozottan védett karsztvíz bázisunkat.

A lakások jelentős része bekapcsolódott a földgáz hálózatba. A rendszeres kommunális hulladékszállítás valamennyi lakásra kiterjed. A faluban a szelektív hulladékgyűjtés megoldott, a háztartások műanyag és papír gyűjtésére külön igényelhetek a szolgáltatótól hulladékgyűjtőt, üveg gyűjtésére pedig az önkormányzat udvarán biztosított két gyűjtő konténer.

b) szociális lakhatás

A településen nincs szociális bérlakás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

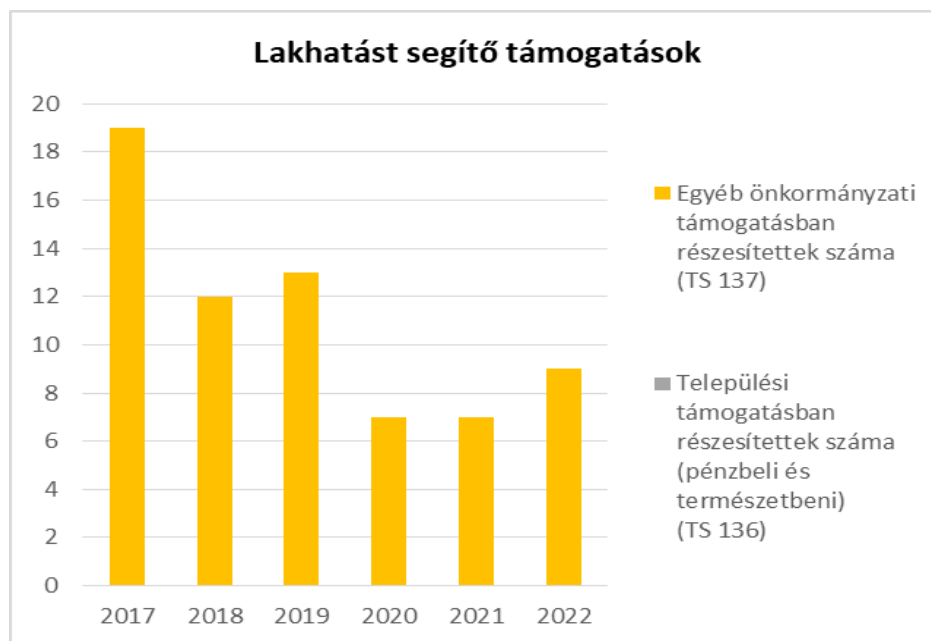
A településen nincs egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan.

d) lakhatást segítő támogatások

2021. június 19-én lépett hatályba Márkó Község Önkormányzat Képviselő-testületének 7/2021. (VI. 17.) önkormányzati rendelete a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról. A lakásfenntartás támogatási formát felváltotta a települési támogatás. Az önkormányzat az e rendeletben szabályozott feltételek alapján települési támogatást nyújt a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	19
2018	n.a.	12
2019	n.a.	13
2020	n.a.	7
2021	n.a.	7
2022	n.a.	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) eladósodottság

A lakosságot érintő eladósodottságra vonatkozó adat nem áll rendelkezésünkre.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Márkón az infrastruktúra feltételei biztosítottak, valamennyi lakásban megoldott a villamos energia és az ivóvíz ellátás, az egész településen kiépült a közcserő hálózat. Sajnos a szennyvíz tisztító kapacitása kevés, sürgős bővítése és korszerűsítése elengedhetetlen, halaszthatatlan feladat. A lakások jelentős része bekapcsolódott a földgáz hálózatba. A rendszeres kommunális hulladékszállítás valamennyi lakásra kiterjed. Szelektív hulladékgyűjtés megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%.

Márkó községben nincs szegregátum.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §. (4) bekezdése a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja az egészségügyi alapellátást és az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatásokat.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eü.tv.) 152. §. értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A településen élők egészségügyi ellátása megoldott. Egy háziorvosi praxis van, amely egyben a gyermekorvosi teendőket is ellátja (vegyes praxisként működik), 1 fő védőnő dolgozik a körzetben.

A körzethez Márkó, Bánd és Hárskút települések tartoznak. Hétköznapiokon minden nap van rendelés Márkón.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

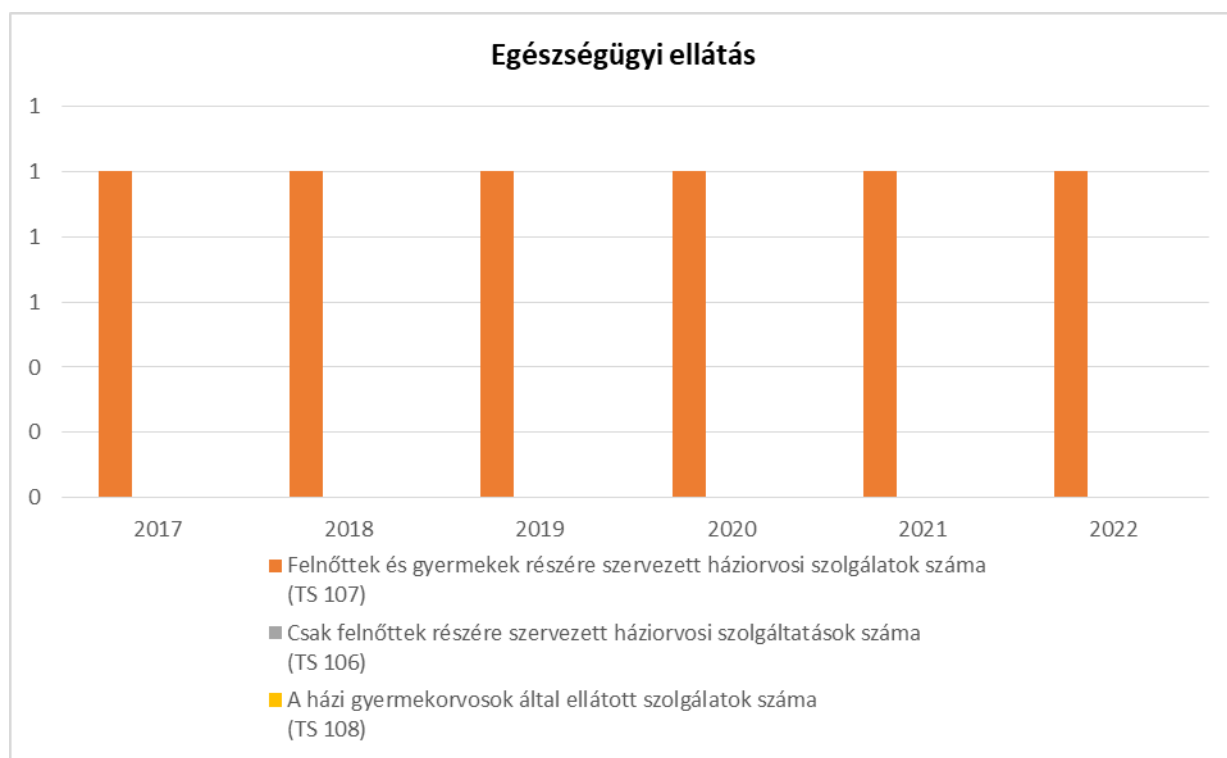
A településen élők egészségügyi ellátása megoldott. Egy háziorvosi praxis van, amely egyben a gyermekorvosi teendőket is ellátja (vegyes praxisként működik), 1 fő védőnő dolgozik a körzetben.

A körzethez Márkó, Bánd és Hárskút települések tartoznak. Hétköznapiokon minden nap van rendelés Márkón.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	14	3,00
2018	1	0	0	0	14	3,00
2019	1	0	0	0	15	3,78
2020	1	0	0	0	15	2,92
2021	1	0	0	0	18	2,00
2022	1	0	0	0	21	1,08

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Az orvosi rendelőt és védőnői tanácsadót magába foglaló épület teljes mértékben akadálymentesített, a beruházás pályázati pénzből és saját erőből valósult meg.

A településen család- és nővédelmi gondozás a jogszabályban foglaltaknak megfelelően – családtervezés, fogamzás előtti gondozás, genetikai tanácsadás, várandós és szoptatós anya gondozása– biztosított. A védőnő ezen felül is sokat segít a kisgyermekes édesanyáknak, családoknak: babamasszázs tanfolyam szervezése, Tipegő Klub, ruhaadományok közvetítése,

segítő beszélgetések– ezek mind-mind fontosak az édesanyák, a családok lelki egészségmegőrzésében.

Az egészségügyi alapellátáshoz tartozó fogorvosi ellátás és az ügyeleti ellátás a 8 km-re lévő megyeszékhelyen, Veszprémben érhető el.

Az egészségügyi szakellátásokat (kórházi, illetve sürgősségi ellátás) Veszprémben vehetik igénybe a község lakói, van néhány olyan szakellátás, ami a megye más városában működik (pl. Ajkán az infektológiai szakrendelés).

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A településen évente egy alkalommal van tüdőszűrés, amelyhez a Művelődési Központban biztosít helyet az önkormányzat, továbbá vállalja a villamos energia költségeket és adminisztratív munkaerőt biztosít. Évente tartanak szűréssel foglalkozó szervezetek látással kapcsolatos szűréseket, a tapasztalatok szerint a szűréseken alacsony a részvétel.

A háziorvosi és védőnői ellátás keretében megvalósulnak a kötelező koragyermekkori szűrések, illetve az óvodában is a kötelező szűrések, vizsgálatok.

2015-től elérhető helyben a 25-65 év közötti nők részére a népegészségügyi célú „Védőnői Méhnyakszűrő Program”, amelynek keretében a helyi védőnő végzi el a szűrést.

Az idősebb korosztály körében is igény formálódik a helyben elérhető szűrőprogramokra, előadásokra.

b) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Településünkön nem biztosított a fejlesztő és rehabilitációs ellátás. Az ellátáshoz való hozzáférés Veszprémben, a településtől 8 km-re érhető el.

c) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés vásárolt élelmezés formájában történik, megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül nem vállal szerepet. Közvetetten, két egyesület támogatásával azonban részt vesz, melynek célkitűzései között a versenyeken való részvétel mellett szerepel az is, hogy a lakosság körében népszerűsítse a mozgást, sportolást.

A sportpályák mellett pályázat útján elhelyezést nyert egy sportpark, amely nagyon népszerű a felnőtt lakosság körében.

Az egészséges életmódra nevelés az óvoda szakmai programjának szerves része. A Márkói Német Nemzetiségi Óvodában sok mozgásos tevékenységet folytatnak a mozgásra nevelés, a finom motorika fejlesztése érdekében. Az épületben tágas és világos, jól felszerelt tornaterem áll a gyerekek rendelkezésére, ahol futnak, gimnasztikáznak, labdajátékokat és ügyességi játékokat játszanak. Az óvoda nagy udvara –mely időközben további 400 m²-rel bővítve is lett- is lehetőséget biztosít sok mozgásos szabad játékra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

A szociális alapszolgáltatások közül helyben szociális étkeztetés és házi segítségnyújtás érhető el. A szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtás szolgáltatást jelenleg a Veszprémi Kistérség Többcélú Társulásának Kistérségi Gondozási Központja biztosítja. Az ellátást minden igénylő részére biztosítani tudják.

Nappali ellátásra a Kistérségi Gondozási Központon keresztül van lehetőség, területileg a herendi Idősek Klubjához tartozunk.

A Göllesz Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézménye és Gondozóháza intézményben biztosított a Veszprémi Kistérség településeinek lakóhellyel rendelkező értelmi fogyatékosok részére az alapellátás.

Az utóbbi két ellátási formára nem merült fel igény még a településen.

Családsegítést Herend és további 9 település illetékességi területére a Herend Környéki Önkormányzatok Család és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Családsegítő szolgálat munkatársai rendszeresen járnak a telepére. Az alapellátás keretében gondozzák a rászorult családokat, segítenek az ügyek vitelében.

g) drog-prevenációs szolgáltatások;

Településünkön nem biztosítottak a drog-prevenációs szolgáltatások. Az szolgáltatáshoz való hozzáférés Veszprém-ben érhető el.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről az önkormányzatnak nincs tudomása.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A támogatások, ellátások és közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a vizsgált hátrányos helyzetű csoportokat.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

Márkó községben népkehya nem üzemel.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

Márkón nagyon élénk a közösségi élet, sok civil szervezet alakult, sok közösségi rendezvény van. A szervezetekben sok korosztály munkálkodik együtt, a rendezvények jó hangulatúak, nagy érdeklődés mellett zajlanak.

Egy kistelepülésen az alapfokú oktatási intézmény léte és minősége nemcsak a település gyermekeinek fejlődését befolyásolja, hanem hozzájárul a közösségi élet alakulásához, szerveződéséhez, a település népességmegtartó erejének növeléséhez.

Márkón sajnos nem működik iskola, a közösségi élet megszervezésében ezt az űrt az óvoda, valamint az erős civil szervezeti munka és összefogás igyekszik kitölteni. Az újonnan beköltözők nem érzik kirekesztettnek magukat, az ismerkedésre gyermekeknek és szülőknek egyaránt kiváló lehetőség az óvoda, emellett lehetőségük van bármely szervezethez csatlakozni, sok rendezvény van, ahol új ismeretségek, barátságok kötődnek. Örömmel tapasztaljuk, hogy nemcsak bekapcsolódnak a közösség életébe, hanem aktívan részt vesznek a munkában, sokan rövid idő alatt igazi lokálpatrióták lettek a szó legnemesebb értelmében.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

1992-ben elkezdődött egy iskolaépítés, nagy közösségi térrel együtt. Az építkezés fedezet hiányában igen lassan haladt, az épület egyik részét sikerült befejezni. Az ott kialakított hat közösségi terem és egy nagyobb előtér kulturális rendezvények lebonyolításához, a civil szervezetek működéséhez ideális volt. Iskolát fenntartani sajnos nem tudna az önkormányzat, így az épület más célú hasznosítására születtek tervek. Az épületben került kialakításra egy 90 férőhelyes óvoda, mely időközben két terem egybe nyitásával egy jól felszerelt tornateremmel bővült. 2020-ban ismételten szükségessé vált az óvoda bővítése a növekvő gyermeklétszám miatt. Plusz három csoportszobával, irodákkal, teakonyhával, kiszolgáló illetve szociális helység kialakításával lett korszerűbb az intézmény. Így 150 gyermek befogadására alkalmas az intézmény.

Az agóra befejezésével egy nagy színpadterem áll rendelkezésre a rendezvények szervezéséhez.

Az agóra keleti oldalán egy nagyterem, két kisebb terem, öltöző, konyha és mosdók, a tetőtérben könyvtár és egy klubhelyiség került kialakításra.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen a vizsgált időszakban nem fordultak elő etnikai konfliktusok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A Szent Márk Karításcsoport a rászorulókat megsegítése érdekében adománygyűjtést szervez évente több alkalommal, szervezi az adományok szétosztását. A többgyermekes családoknak, nehéz szociális helyzetben élőknek beiskolázási támogatást, élelmiszeradományokat juttat a Katolikus Karitásztól segítségével.

A közösség érdekében sok helyi lakos végez önkéntes munkát faluszépítés területén, játszóházak lebonyolításában, nyári gyermektáborokban, rendezvényeken segítőként.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Márkó településen Német Nemzetiségi Önkormányzat működik. A lakosság közel 6 %-a vallotta magát német nemzetiséginek a 2022-es népszámláláson.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen sokszínű a civil önszerveződés, ennek eredményeként működik a Márkói Németek és Magyarok Baráti Köre, Márkói Nyugdíjasok Egyesülete, Steixner István Német Nemzetiségi Egyesület, Márkóföld Varrókör Egyesület, Márkói Kamara TehátRum, Márkói Cserdülő Kulturális Egyesület, Blinker Horgászegyesület, Márkói Lovas Sportegyesület, Márkói Futó Egyesület, Szent Márk Értékmentő és Kulturális Örökségvédelmi Egyesület.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A hátrányos helyzetű csoportok nehezen találnak munkát.	Az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Veszprém Megyei Kormányhivatal és Veszprémi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt) gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátáshoz.

A Gyvt 11.§-a kimondja: a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermekek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Az esélyegyenlőségre minden helyzetben törekednünk kell. A cél az, hogy mindenki egyenlő eséllyel jusson az ellátásokhoz, tájékoztatást kapjon a jogszabályok adta lehetőségekről.

Gyermekeink élethelyzetének javítása, az esetleges esélyegyenlőtlenségek csökkentése vagy megszüntetése érdekében az önkormányzat, a helyi kis közösségek, szervezetek, s az egész lakosság összefogása szükséges.

A település közösségi életében nehézséget okoz, hogy nincs helyben iskola. Gyermekeink nem egy iskolába járnak, hanem legalább hat különböző iskolába. Barátokra legtöbbször az iskolában, osztálytársak között lelnek, így lazulnak az óvodáskori „ismeretségek, barátságok”, a szülők is más szülői közösségben mozognak. Ezt ellensúlyozandó tartja rendkívül fontosnak az önkormányzat a civil szervezetek működését, a sok közösségi programot, hogy erősebb kötődés alakulhasson ki a faluhoz, legyen helye és módja a Márkóra költözőknek és a régebben itt élőknek ismerkedni, barátkozni, hiszen ettől sokszínűbbé és gazdagabbá válhat a közösség.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A település lakosságszáma növekedő tendenciát mutat. A népesség korcsoportos megoszlását vizsgálva elmondhatjuk, hogy jellemzően fiatalos a településszerkezet.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	873	880	1753	49,80%	50,20%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			77	4,39%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	194	204	398	11,07%	11,64%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	31	32	63	1,77%	1,83%

Forrás: TelR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, tehát a gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. A HEP során cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása.

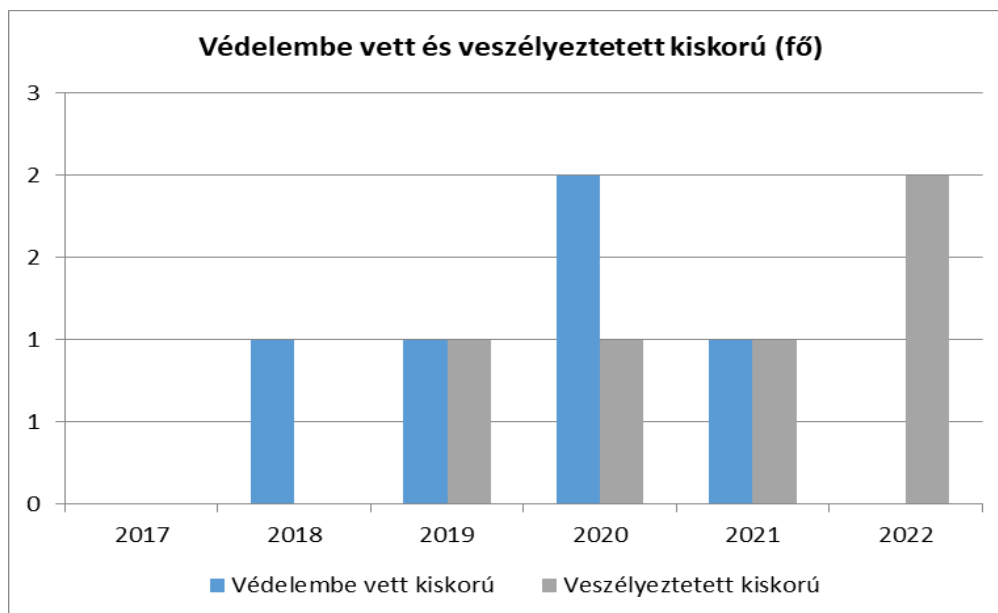
A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer segítségével széleskörűen, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt marad el. A rendelet szerint definiált veszélyeztetettség – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazása, a szexuális abúzus, gyerek és/vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének (ld. ombudsman jelentése az AJB-2227/2010). A helyzetelemzés során ezért nemcsak a meglévő szolgáltatások felsorolását, hanem azok ismertségét, „akadálymentességét” és hatékonyságát is szükséges feltárni és mérni.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos ügyintézés során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság,

továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

4.1.1. számú táblázat - Védelemben vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelemben vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	1	0
2019	1	1
2020	2	1
2021	1	1
2022	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

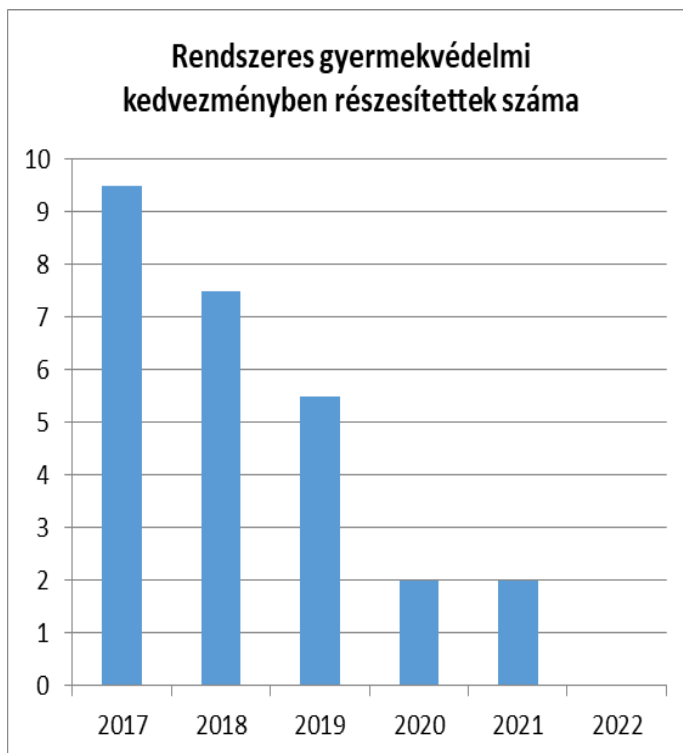
b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételeit a Gyvt. 18. § (1) bekezdése határozza meg. A jogosult gyermekek számára az ellátást a települési önkormányzat

jegyzője állapítja meg egy évre, amennyiben a jövedelmi és vagyoni feltételeknek megfelel a kérelmező.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának nagyarányú és folyamatos csökkenését leginkább a minimálbérek növekedése magyarázza, másrészt a munkanélküliség csökkenése is befolyásolja.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	10
2018	8
2019	6
2020	2
2021	2
2022	0

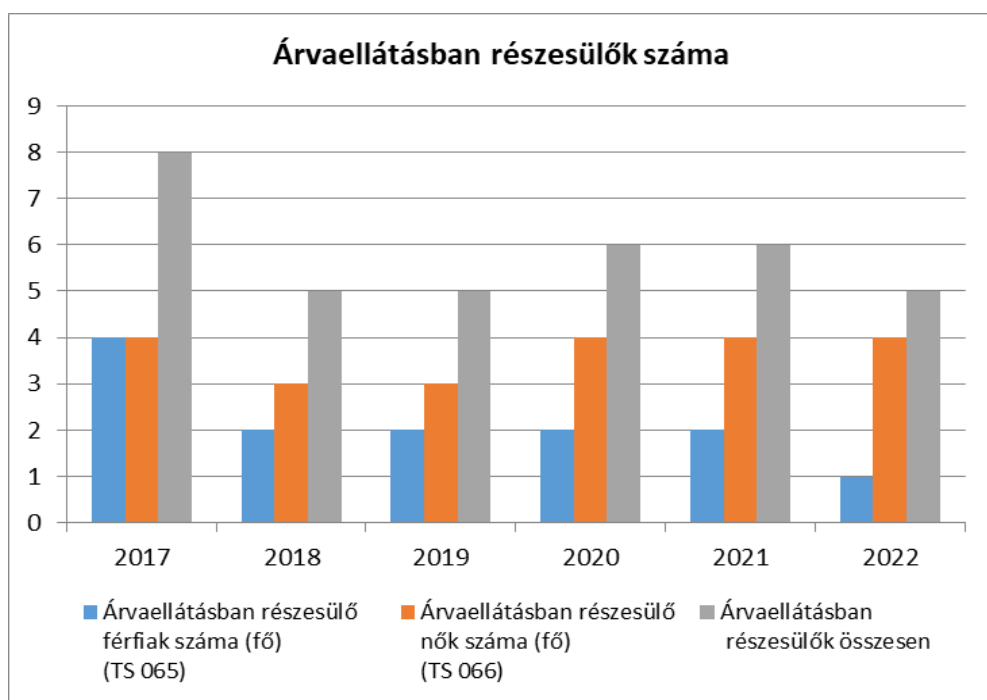

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	4	4	8
2018	2	3	5
2019	2	3	5
2020	2	4	6
2021	2	4	6
2022	1	4	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

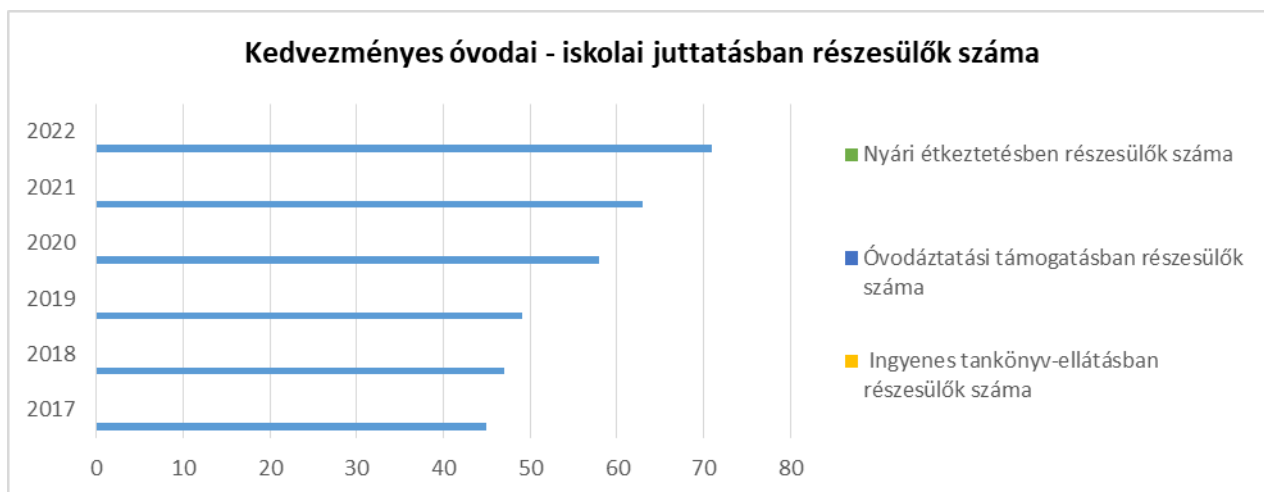

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülőkről az önkormányzatnak nem áll rendelkezésére adat, a településen nem működik iskola.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	45	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	47	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	49	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	58	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	63	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	71	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nincs a településen nem magyar állampolgársággal rendelkező kiskorú.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyermekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Márkón szegregált lakóövezet nincs, teletszerű lakókörnyezet nem jellemző.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: a hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjait, jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

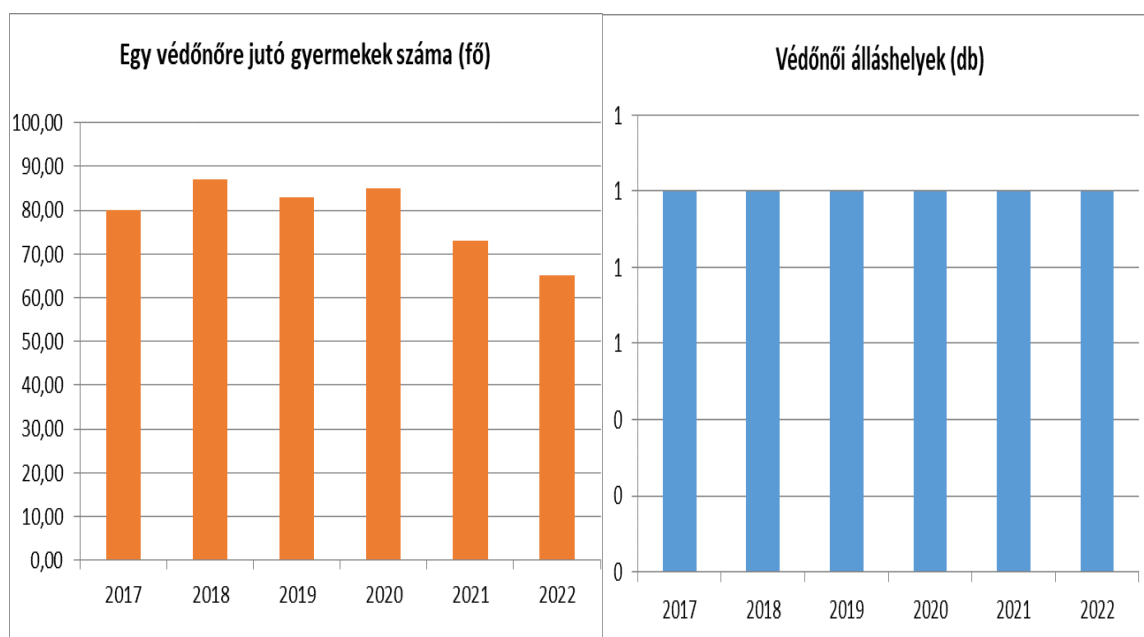
- A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
 - b) a családi napközi,
 - c) a családi gyermekfelügyelet,
 - d) a házi gyermekfelügyelet,
 - e) az alternatív napközbeni ellátás.
- A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.
 - Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. A Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.
 - Gyermekétkeztetés: ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkeztést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.
- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A Védőnői szolgálathoz egy védőnői státusz tartozik, betöltetlen státusz nincs. A védőnői körzethez tartozó települések: Márkó, Bánd, Hárskút. A védőnő a heti tanácsadásokon túl rendszeresen látogatja a családokat, a három település óvodájában is ellátja a védőnői feladatokat. A gyermekek szám a védőnő által ellátott gyermekek száma a településen.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	80	80,00
2018	1	87	87,00
2019	1	83	83,00
2020	1	85	85,00
2021	1	73	73,00
2022	1	65	65,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

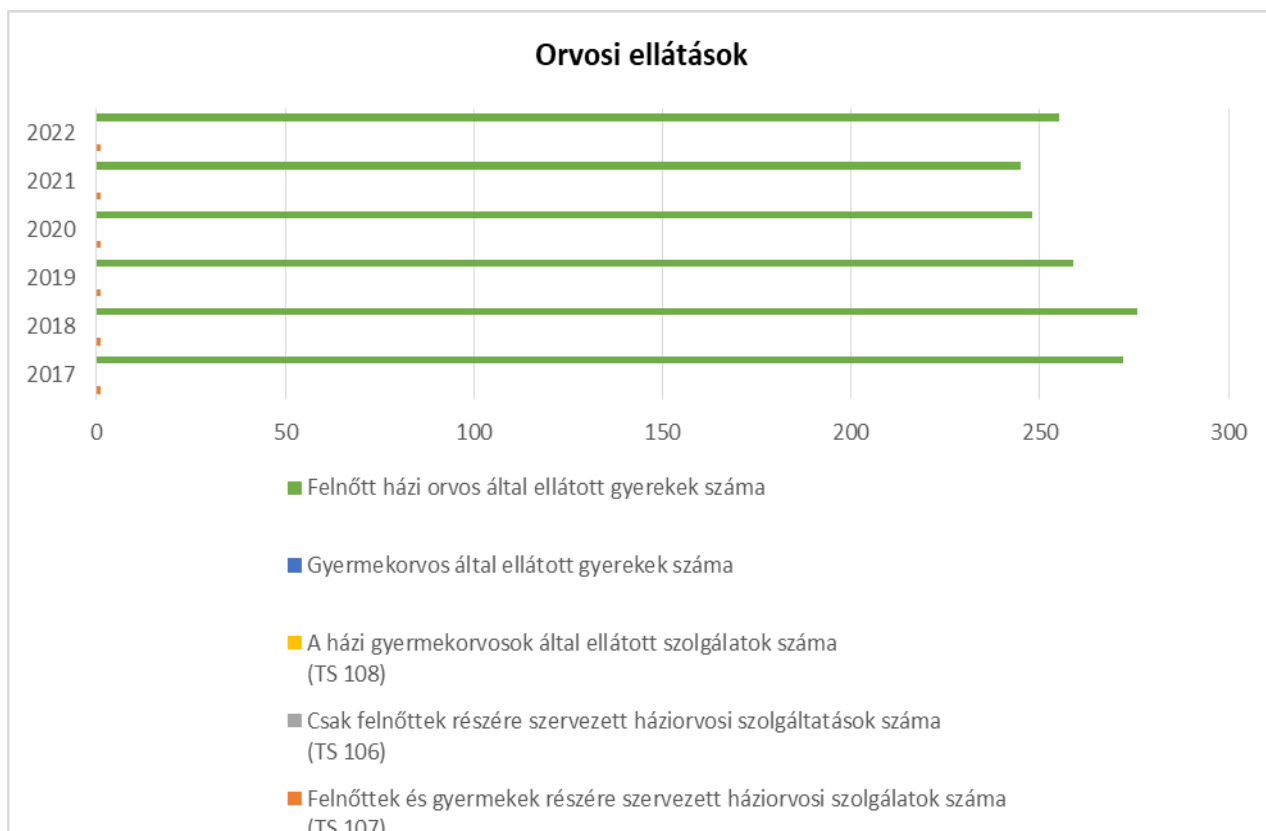

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen gyermekorvosi praxis nem működik. Egy házi orvosi praxis van, amely egyben a gyermekorvosi teendőket is ellátja (vegyes praxisként működik).

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	0	272
2018	1	0	0	0	276
2019	1	0	0	0	259
2020	1	0	0	0	248
2021	1	0	0	0	245
2022	1	0	0	0	255

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A felnőtt házi orvos által ellátott gyermekek száma a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó három település (Márkó, Bánd, Hárskút) összesített adatait tartalmazza.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi- szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Speciális ellátási igényekre vonatkozó adattal nem rendelkezünk. A rehabilitáció, korai fejlesztés Veszprém-ben érhető el. A védőnő, a házi orvos, az óvodapedagógusok nagy odafigyeléssel végzik munkájukat, a gyermekek szükség esetén korán jutnak el vizsgálatokra, s kapják meg a nekik szükséges fejlesztő ellátásokat.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátás feladatait a Herend Környéki Önkormányzatok Család és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. A gyermekjóléti szolgáltatás feladatai a szociális segítő munka, tájékoztatói feladatok, ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése, hatósági intézkedés, prevenciók, szabadidős programok szervezése.

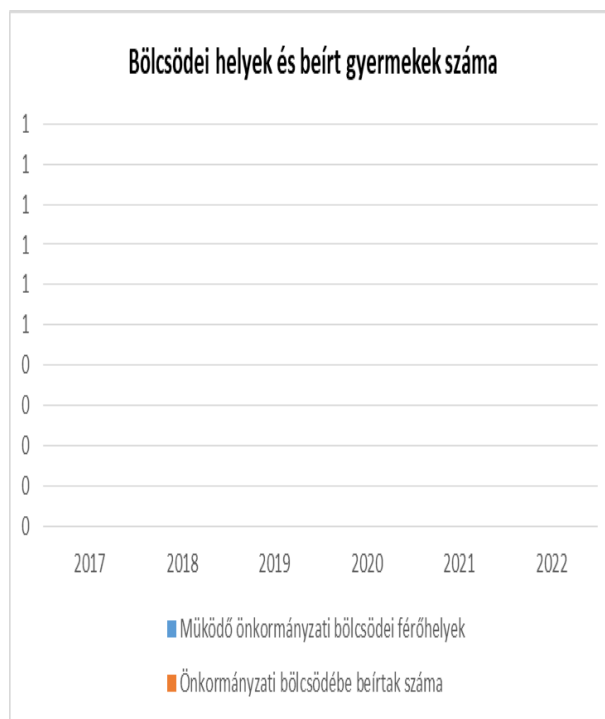
- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Márkón bölcsődei, iskolai ellátás nem elérhető.

Az óvoda biztosít napközbeni ellátást a felvett gyermekek részére.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások közül helyben elérhető (a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatnál): segítő beszélgetés, mediáció.

Anyagi jellegű krízishelyzetben a helyi önkormányzat, segítő szervezetek (Katolikus Karitászt).

A megyeszékhelyen, Veszprémben (8 km.) elérhető szolgáltatások: a Veszprémi Nevelési Tanácsadó, Veszprém Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálat (jogi segítségnyújtás).

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Mivel Márkón nem működik iskola, így az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok szervezését az egész faluközösség szintjén kell megoldani. A művelődésszervező rendszeres programokat szervez a gyermekek részére, rendszeresek az ünnepekhez kapcsolódó játszóházak, minden évben megrendezésre kerül a gyermeknap, a falunap. Ezek a programok ingyenesek a résztvevők számára, időpontjuk a faluújságban meghirdetésre kerül.

Színes szünidős program szokott lenni minden évben a településen. A nyár általában a Blinker Horgászegyesület szervezésében zajló horgásztáborral indul, amely egész napos, ingyenes tanulási és szórakozási lehetőség a gyermekeknek. Hosszú múltra tekint vissza a Márkói Németek és Magyarok Baráti Körének kézműves tábora is, ahol egy héten keresztül várják a gyermekeket kézműves foglalkozásokra. A részvétel ingyenes, a foglalkozások nagy részét helyi önkéntesek végzik. Minden évben megszervezésre kerül a Cserdülő Népzenei és Hagyományőrző Tábor, ahol a néptánc tanuláson kívül kézműves foglalkozások, játékok várják a gyermekeket. Ennek szervezésében és lebonyolításában a Márkói Cserdülő Kulturális Egyesület tagjai vettek részt. A Márkófolt Varrókör tagjai rendszeres résztvevői a játszóházaknak. A művelődésszervező vezeti a könyvtárt is. Könyvtárunkban a könyvkölcsönzésen túl foglalkozásokra, társasjátékozásra is van lehetőség, mondhatni klubkönyvtárként működik heti két alkalommal. A márkói utánpótlás futball csapatban szintén ingyenesen van lehetőségük fiataljainknak sportolni, a sportpálya nyitott, szabadon használható. A pályát a sportkör tartja karban, ami anyagilag megterhelő számukra.

Megalakult a Márkói Futó Egyesület, melynek tagjai már színes programokat szerveztek a falu apraja nagyja számára. Az Egyesület céljai között szerepel:

- a futás és a mozgás örömeinek népszerűsítése,
- a rendszeres sportolás és testedzés érdeklődésének felkeltése
- a futás iránt érdeklődők közösségi életének összefogása és fellendítése
- rendszeres találkozók szervezése
- versenyekre való közös nevezés és részvétel, versenyek szervezése és lebonyolítása,
- programok szervezése kicsiknek, nagyoknak a szabadidő hasznos eltöltésére
- közösségi sportesemények, sportnapok szervezése
- az egészség megőrzésére irányuló programok szervezése.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Márkói Német Nemzetiségi Óvodában vásárolt élelmiszer útján megoldott az étkeztetés, a BAKONYGASZT-tól szállítják ki az ebédet.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolat kialakulását, az intézményi, települési rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Településünkéről hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos jelzés nem érkezett, ilyen eljárásról nincs tudomásunk.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat és intézményei, a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat, a karitatív szervezetek munkájuk során fokozott odafigyelést tanúsítanak a hátrányos helyzetben levő személyek, családok segítésére. Segítő munkájukat összehangoltan, jól működő jelzőrendszer keretein belül végzik.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
- aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottnak jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd

Aránytalan teher: ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek.

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek, tanulók elkülönítése társaiktól sérti az egyenlő bánásmód követelményét, ezért szükséges figyelemmel kísérni a működési körzetek kialakítását.

A körzethatárok kialakításánál és a beiskolázásnál az Ebktv. vonatkozó paragrafusait is figyelembe kell venni. Ebben segít eligazodni az Egyenlő Bánásmód Tanácsadó Testület 2/2007. (III. 23.) TT sz. állásfoglalása: Az etnikai alapú iskolai szegregációt nem csupán a tényleges, hanem a jogsértő által feltételezett etnikai hovatartozás alapján is el lehet szenvedni. A szegregáció megvalósulásának nem feltétele az elkülönített csoporttal szembeni hátrány, csupán a törvényben meg nem engedett elkülönítés.” A jogellenes, elkülönített oktatás még abban az

esetben is jogszerűtlen, ha teljes mértékben azonos feltételek biztosításával történik. A jogellenes elkülönítés minden aktivitást nélkülöző fenntartása is megvalósíthatja a jogsértést.

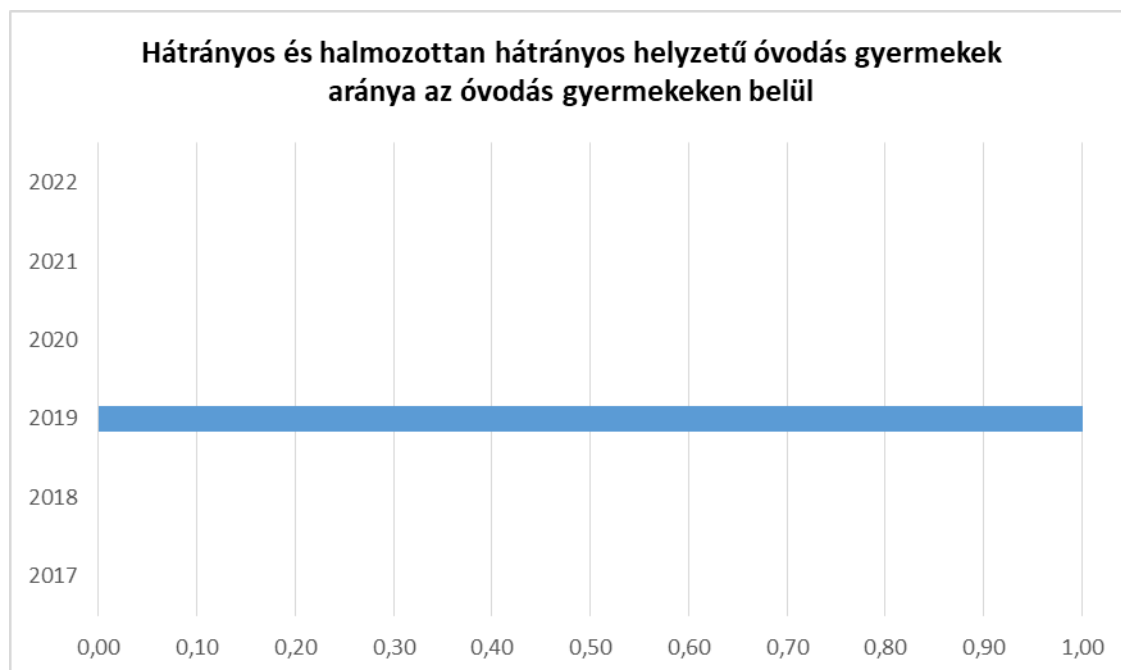
Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv. mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Márkón iskola nem működik, az itt élő iskoláskorú gyermekek Herendre és Veszprémbe járnak általános iskolába. A Veszprém Megyei Kormányhivatal a kötelező felvételt biztosító iskolának, valamint nemzetiségi oktatást biztosító általános iskolának a Dózsa György Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskolát jelölte ki.

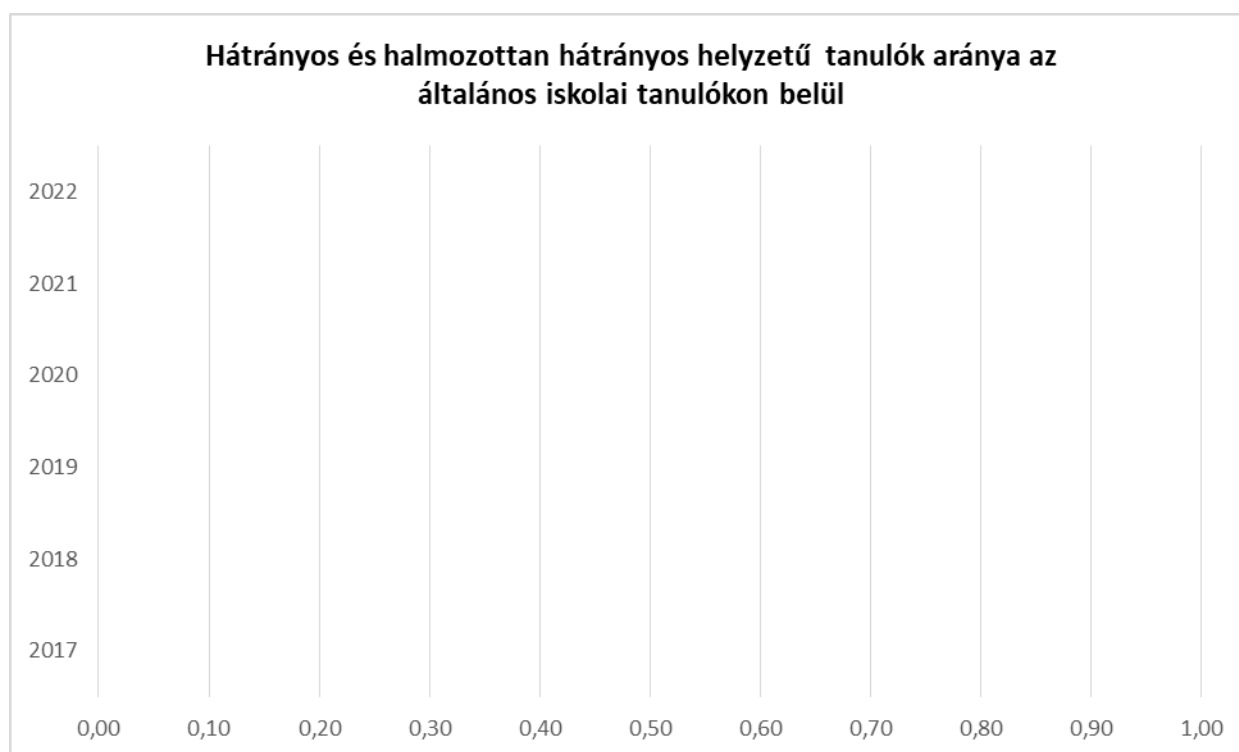
4.4. a) 1. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	70	0	0,00
2018	71	0	0,00
2019	74	1	1,35
2020	87	0	0,00
2021	97	0	0,00
2022	102	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

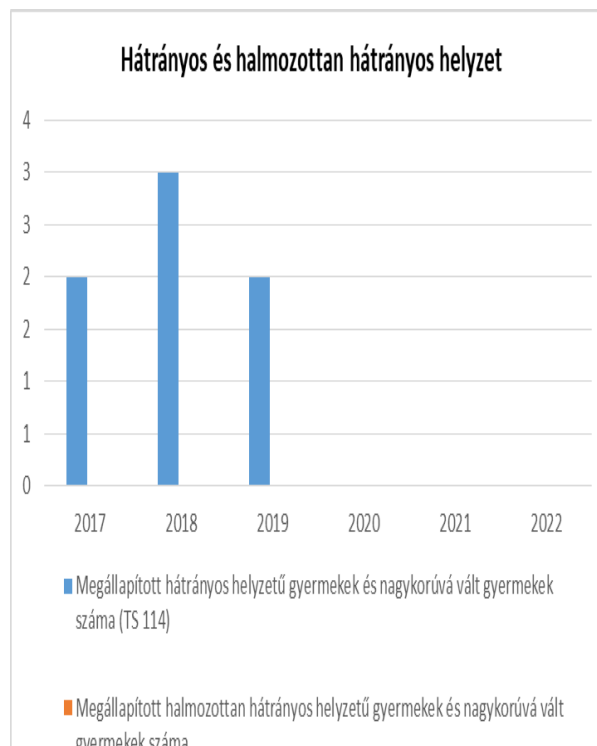
4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	2	0
2018	3	0
2019	2	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Márkói Német Nemzetiségi Óvoda fenntartója 2015.09.01-től a Német Nemzetiségi Önkormányzat Márkó.

Az óvoda épülete megfelelő, berendezése otthonos, esztétikus. A technikai felszereltség megfelel a korszerű pedagógiai elveknek. Az udvar rendezett, jól karbantartott, jól felszerelt. A kültéri játékok folyamatos karbantartást igényelnek, a csoportszám bővítésével szükséges lesz további EU-s szabványnak megfelelő kültéri játékok beszerzése.

Az óvodában jelenleg 10 óvodapedagógus és 5 dajka dolgozik, a kisegítő személyzet 2 fő.

A településen élő összes óvodás korú gyermek elhelyezése biztosított, helyhiány miatt senkit sem kellett elutasítani. Öt csoportban végzik az óvodapedagógusok a nevelő munkát. Gyógypedagógiai csoport nincs.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	150	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógyypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00	17.00
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	15	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógyypedagógusok létszáma	9	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	1	0

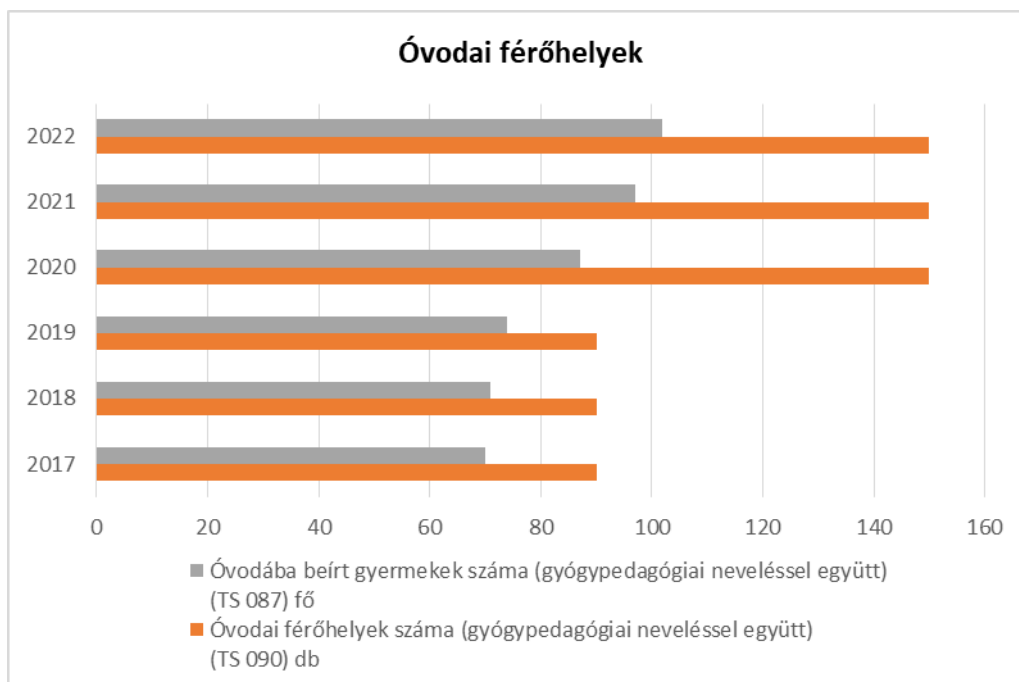
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

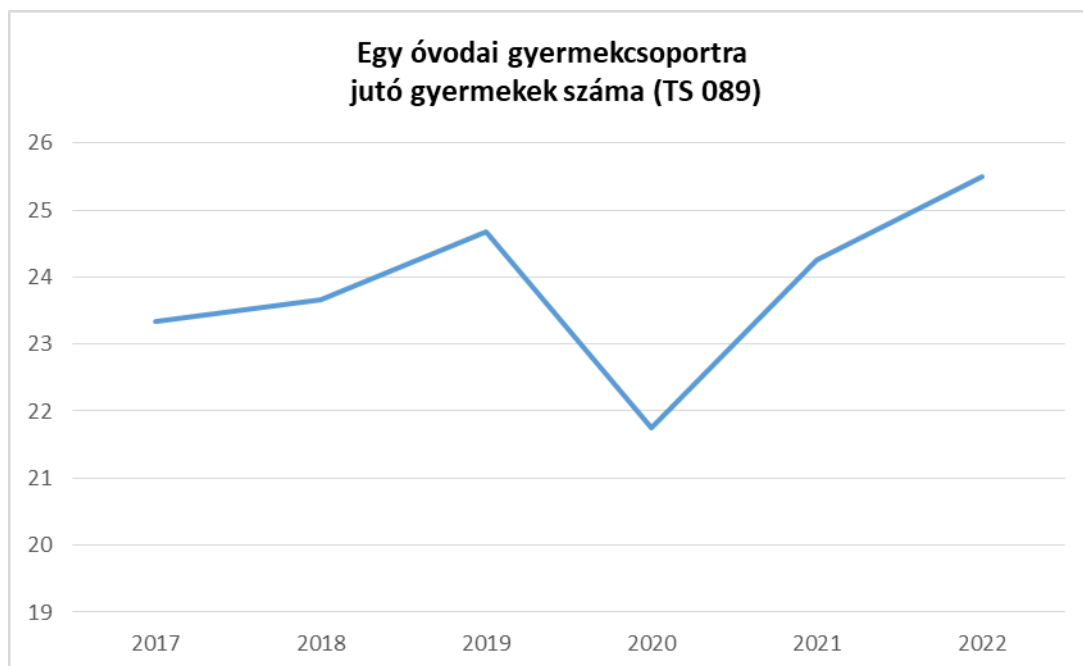

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladat ellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	3	90	1	70	0	0	23
2018	n.a.	3	90	1	71	0	0	24
2019	n.a.	3	90	1	74	0	0	25
2020	n.a.	4	150	1	87	0	0	22
2021	n.a.	4	150	1	97	0	0	24
2022	n.a.	4	150	1	102	0	0	26

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

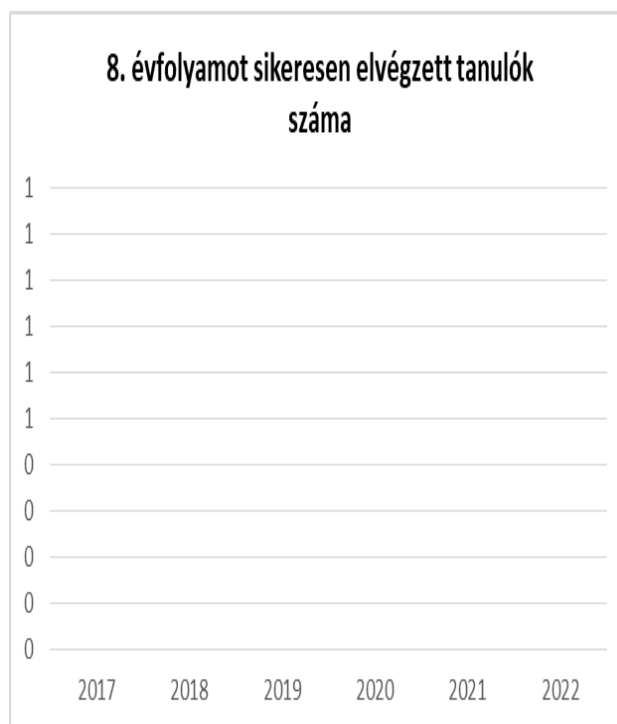

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladat ellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A jogszabályban meghatározott személyi feltételek teljesülnek óvodánkban, hiányzó alkalmazotti létszám, üres állás nincs. A 4.4.1. táblázat az intézményben közalkalmazotti jogviszonyban állók adatait tartalmazza, ezen kívül óraadóként fejlesztő pedagógust és gyógypedagógust foglalkoztatnak.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Márkó település egy óvodai körzetet alkot, ahol jelenleg öt csoport van.

Az óvodában sem hátrányos helyzetű (HH), sem halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermek nincs.

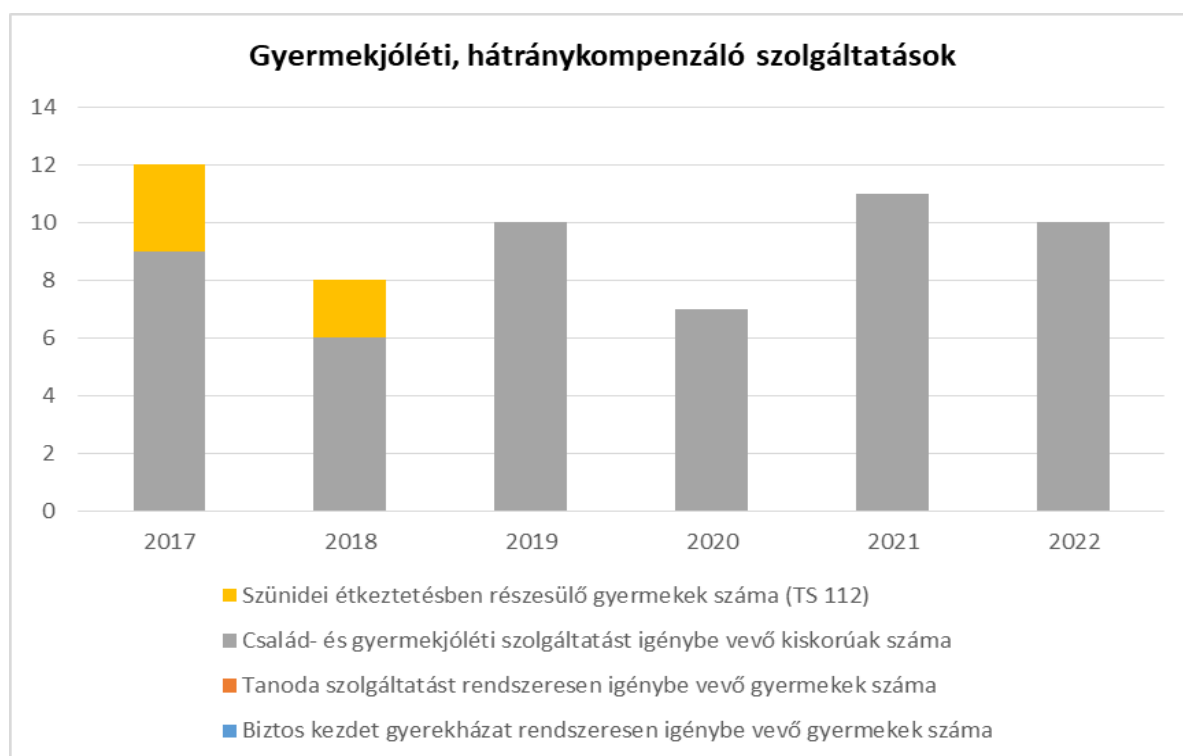
d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns, a településen nem működik iskola.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	9	3
2018	n.a.	n.a.	6	2
2019	n.a.	n.a.	10	0
2020	n.a.	n.a.	7	0
2021	n.a.	n.a.	11	0
2022	n.a.	n.a.	10	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Az oktatási munka során gyermekeink minden segítséget megkapnak pedagógusaiktól, nincs az önkormányzatnak tudomása arról, hogy ezzel kapcsolatban esetlegesen panasz, észrevétel történt volna.

Amire az önkormányzatnak lehetősége van, az anyagi segítségnyújtás. Márkó Község Önkormányzata 2006. év óta vesz részt a felsőoktatásban résztvevő hallgatók támogatására szolgáló Bursa Hungarica pályázatban.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nyári szünidő idején a gyermekek elhelyezése megterhelő a szülők számára.	Kedvezményes és/vagy ingyenes táborok szervezése a családsegítő, az önkormányzat és nyugdíjasklub bevonásával.
Ifjúsági programok szervezése.	Szabadidő hasznos eltöltése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági, munkaerő-piaci speciális helyzetét többek között az adja, hogy egyszerre több szerepet töltenek be a mindennapi életben, egyszerre kell helytállniuk a munkahelyen és a családjukban. A kettős szerep miatt sokszor plusz terhek nehezedenek rájuk, s ez a szerepek összehangolása néha nehézséget jelenthet mindkét fél számára. A visszatérni szándékozó, illetve a kisgyermeket nevelő nők számára a korábbi munkahelyükre való visszatérés több szempontból is nehéz feladatot jelent. Munkától való tartós távollétük alatt készségeik, ismereteik elavulnak, megkopnak, amely alkalmazásukban hátráltathatja őket (főleg, ha több gyermek születése miatt hosszabb időt töltöttek távol). Még nagyobb hátrányban vannak azok, akik gyermeküket, vagy gyermekeiket egyedülállóként nevelik, és/vagy esetleg pályakezdőként kevés munkatapasztalattal rendelkeznek.

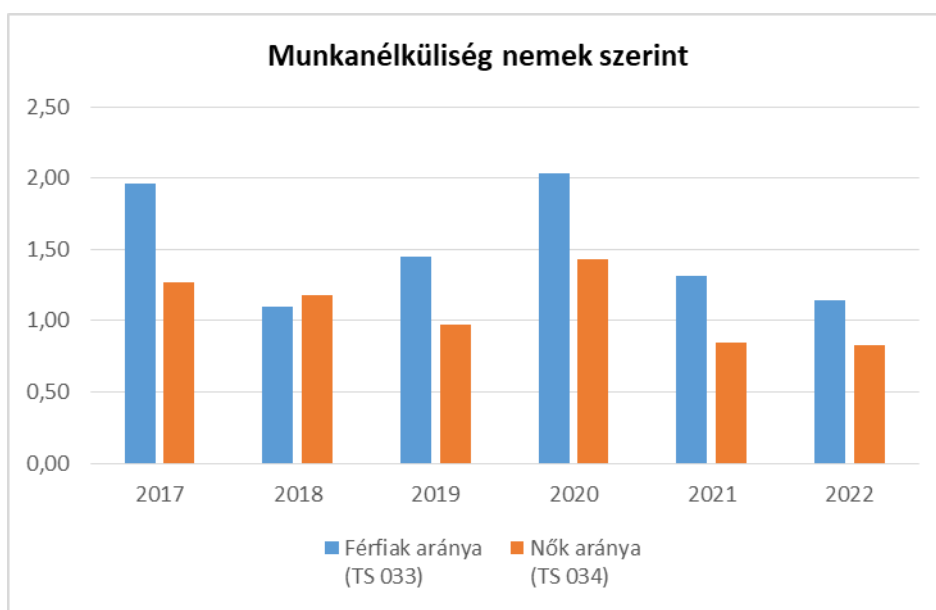
A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az

Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	1,96	1,27	1,62%
2018	1,1	1,18	1,14%
2019	1,45	0,97	1,21%
2020	2,03	1,43	1,73%
2021	1,31	0,85	1,08%
2022	1,14	0,83	0,99%

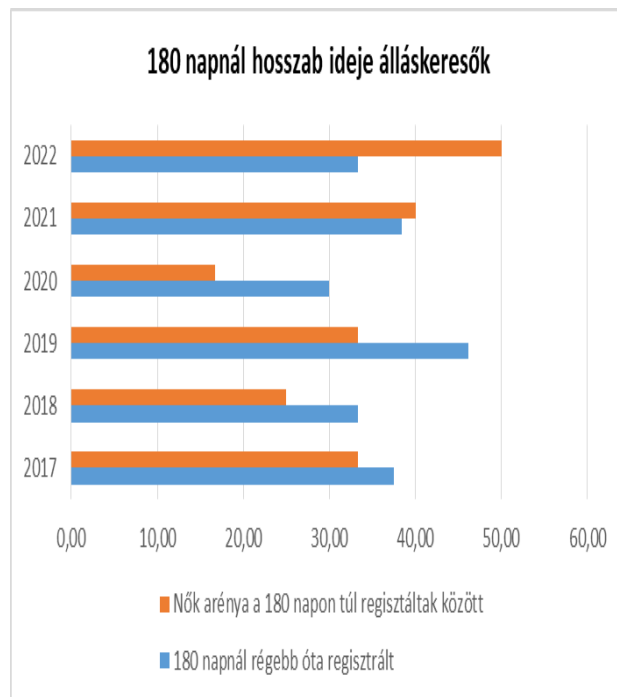
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	37,5	33,33
2018	33,33	25
2019	46,15	33,33
2020	30	16,67
2021	38,46	40
2022	33,33	50

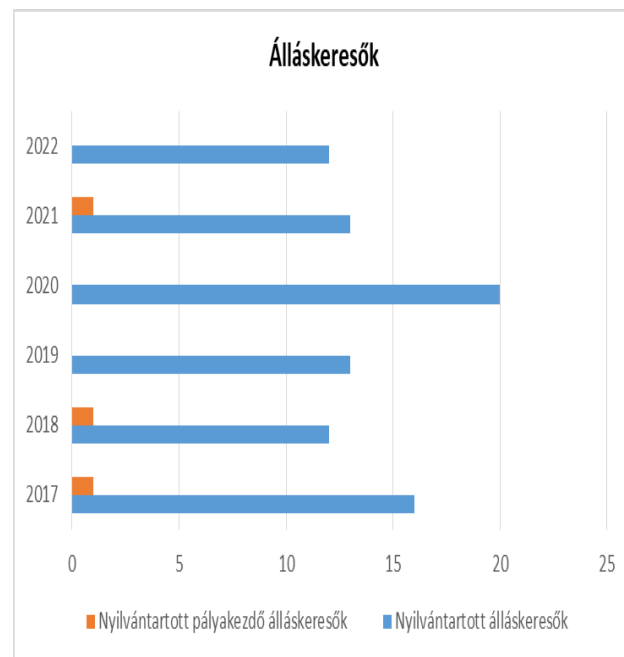
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	16	1
2018	12	1
2019	13	0
2020	20	0
2021	13	1
2022	12	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya mindkét nemre vonatkozóan szervez képzéseket. Arról, hogy a községünkben élő munkanélküliek közül hányan, és milyen arányban vesznek részt foglalkoztatást segítő és képzési programokban, nem rendelkezünk adattal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A regisztrált munkanélküli nők iskolai végzettség szerinti összetételéről adattal nem rendelkezünk.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

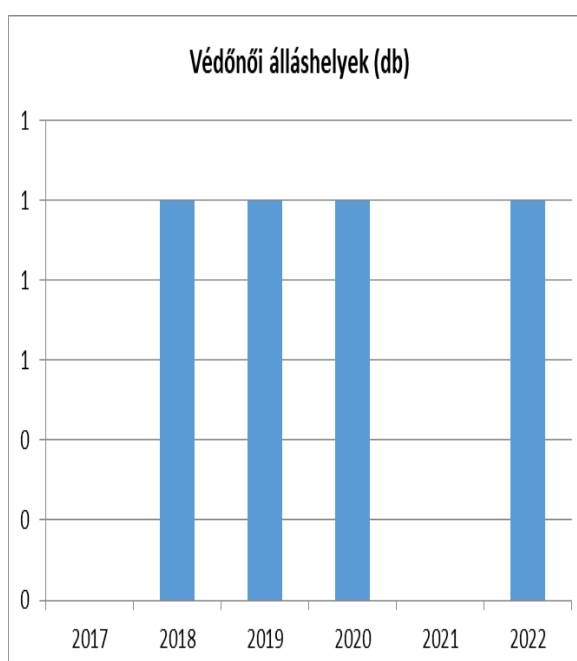
A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség).

A településen hátrányos megkülönböztetés miatt esetlegesen panasszal élőkről nincs adatunk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

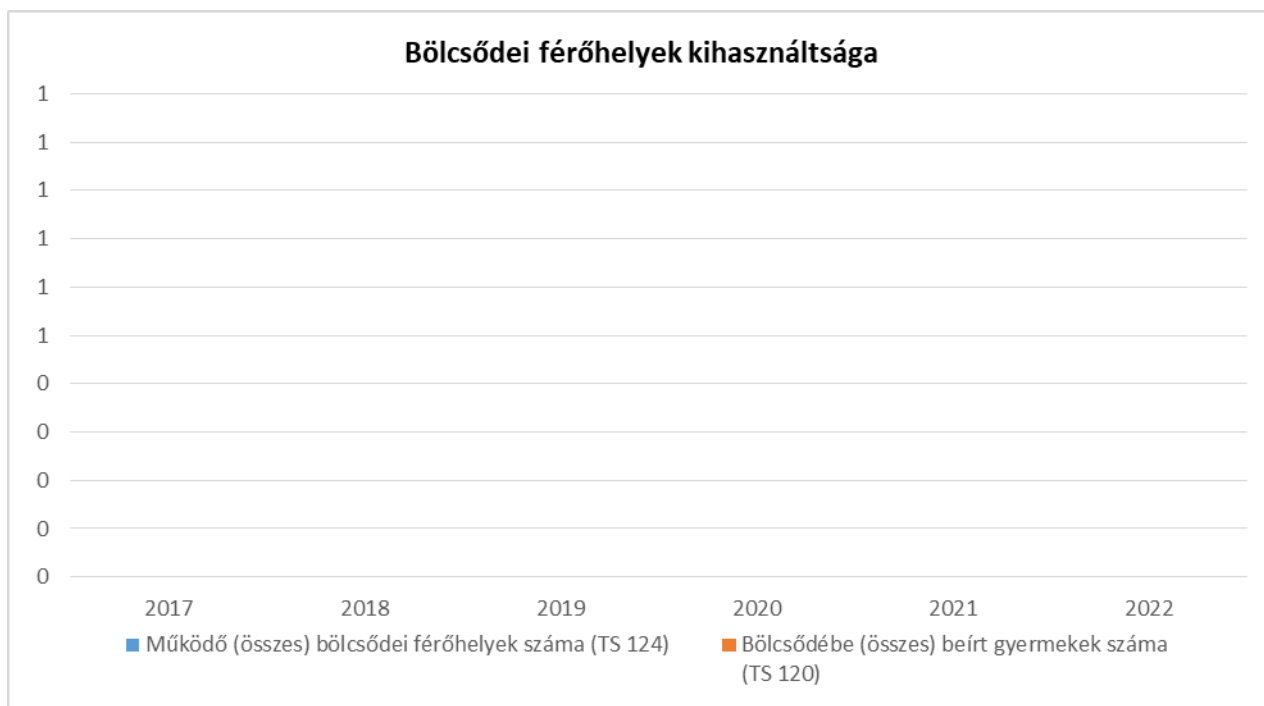
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető – a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Településünkön bölcsőde, családi napközi, családi gyermekfelügyelet, házi gyermekfelügyelet, alternatív napközi ellátás nem működik.

Arról, hogy a gyesről, gyedről a munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülői feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket, nem áll rendelkezésünkre adat.

Az önkormányzatnak anyagi lehetősége nincs saját erőből bölcsőde kialakítására, amennyiben erre pályázati lehetőség adódik és a lakossági igények felmérése alapján igény van erre az ellátási formára, úgy a feladatot el kell látni valamilyen formában.

Az óvoda reggel 6-tól délután öt óráig biztosítja a kisgyermekek részére a felügyeletet. A településen dolgozó helybeli szülők el tudják reggel vinni gyermekeiket az óvodába és délután időben értük mennek. A nem helyben dolgozó szülők esetében vagy családtag, ismerős viszi el a gyerekeket, vagy néhány esetben előfordul az is, hogy azon a településen járnak a gyermekeik óvodába, ahol a szülők dolgoznak.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Várandós tanácsadást heti rendszerességgel tart a védőnő. A tanácsadások során koordinálja a várandósság idejének megfelelő vizsgálatok megtörténtét, tanácsadási időn kívül is elérhető, telefonon még munkaidő után is sokszor fordulnak hozzá a kismamák. Munkáját nagy szakértelemmel, odafigyeléssel végzi. A védőnő otthonában is meglátogatja a várandósokat, a csecsemőt, kisgyermeket gondozó családokat. A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő. Kötelező feladatain túl Típegő klubot szervez, rendszeresen ismeretterjesztő előadásokat tart és szervez, ingyenes babamasszázs tanfolyamot tart.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv., és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

A statisztikai adatok azt mutatják, hogy a nők ellen elkövetett bűncselekmények között egyértelműen a családon belüli erőszak a leggyakoribb halálozási ok, minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol rendszeres testi bántalmazásnak volt kitéve, a folyamatos lelki erőszakban élő nők száma sokkal magasabb.

A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak legtöbbször láthatatlan.

Rendőrségi riasztásra, tényleges feljelentésre, bírósági ítéletekre vonatkozóan nem rendelkezünk adattal.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás legközelebb Veszprémben érhető el. A családok önként kérhetik felvételüket az intézményvezetőnél személyesen, telefonon vagy levélben. A jelentkezés oka lehet pl. anyagi probléma, lakhatási krízishelyzet, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség. Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az adatgyűjtés a nők adott településen való közéleti részvételét térképezi fel.

Márkó Község Önkormányzatának képviselő-testületében női képviselő is rendelkezik mandátummal. Az önkormányzati hivatal és a közoktatási intézmény is női alkalmazottakat foglalkoztat, míg az önkormányzat községgazdálkodási szakfeladatán foglalkoztatottak férfiak. A faluközösségi életében a nők aktívan részt vesznek. A civil szervezetek vezetőségében is magas arányban vannak nők.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Összességében elmondható, hogy Márkón a nők semmivel sincsenek hátrányosabb helyzetben, mint az ország bármely más településén.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nyáron a gyermekek napközbeni felügyelete nehezen megoldható.	Nyári napközi, vagy táborozási lehetőség.
A gyermekeket nevelő nők és az 50 év felettiek munkába állási nehézségei.	Munkahelyek felkutatása, álláshirdetések közzététele.
Szűrővizsgálatokon való részvétel elhanyagolása.	Egészséges életmód lehetőségeinek biztosítása, szűrőprogramok szervezése. Védőnő és családsegítő részéről tájékoztatás.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A népesség-előreszámítások azt valószínűsítik, hogy a második világháborút követő években születettek időskorba lépésével az öregedés folyamata felgyorsul, új szakaszba lép. Európa népei gyorsan elérkeznek az „egyharmados idős népesség” kialakulásához, amikor már minden harmadik ember 60 éves vagy idősebb lesz. Hasonlóan gyors öregedés vár Magyarországra is.

Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása kedvezőtlenebb folyamatot jelent, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. Különösen áll ez azokra az országokra – ezek közé tartozik sajnos, Magyarország is – amelyekben a születéskor várható átlagos élettartam alacsony.

Amennyire öröndetes jelenség az életkor meghosszabbodása, annyira válik egyre felelősségteljesebb társadalmi kötelezettséggé az élet megfelelő minőségének, az egészségnek és az aktív életnek minél hosszabb ideig való fenntartása, biztosítása.

Paradigmaváltás történt az időspolitikában. A korábbi deficitmodellt – amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) – felváltotta a fejlődésmodell.

Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- meglévő képességek megőrzése és fejlesztése
- a széles körű aktivitás
- az eddig nem használt képességek előhívása és
- az új kihívásokra való reakálás képességének kialakítása.

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősök (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás, a generációk közötti kapcsolatok javítása.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek:

- kronológiai életkor (évek száma)
- biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)
- pszichológiai életkor (szubjektív érzés – ki mennyi idősnek érzi magát)
- szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek).

Az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot, különbözetet meg:

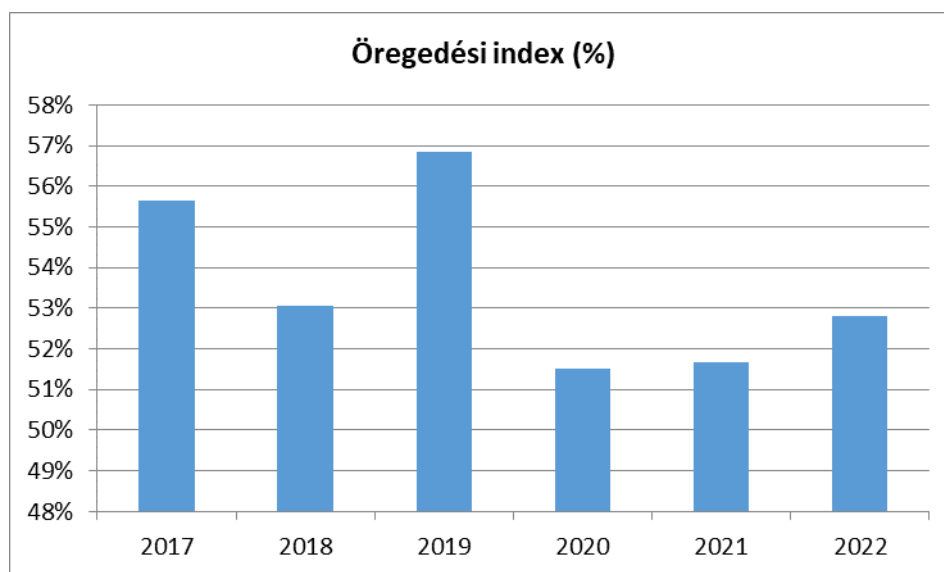
- idősödők (60-74 évesek),
- idősök és a nagyon idősök (75-89 évesek),
- agg, vagy szép korúak (90 éves és felette).

E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük idősöknek.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	158	284	55,63%
2018	173	326	53,07%
2019	191	336	56,85%
2020	205	398	51,51%
2021	217	420	51,67%
2022	226	428	52,80%

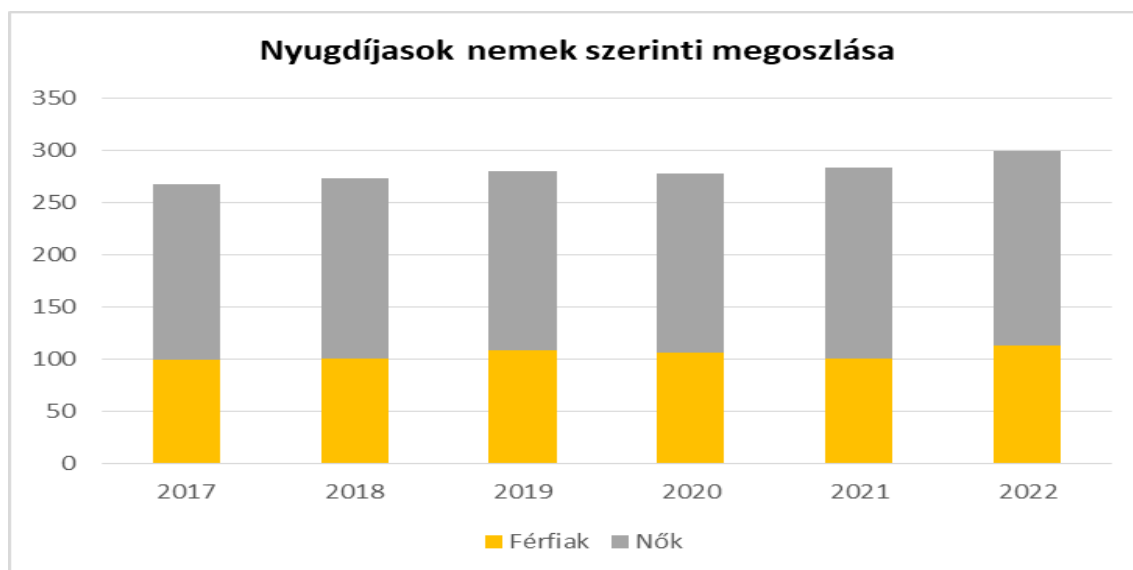
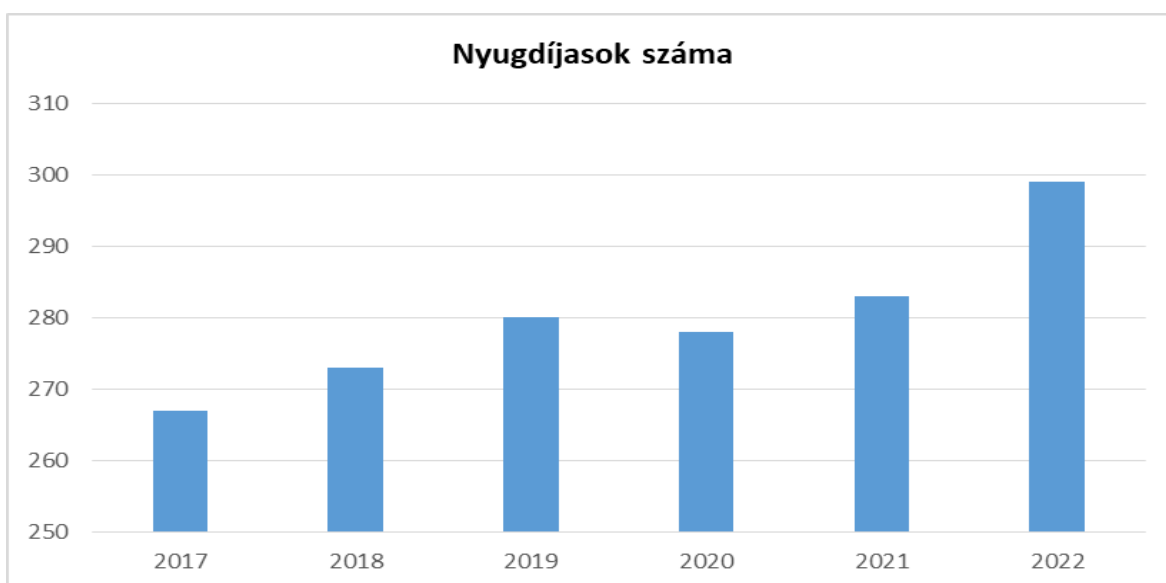
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	99	168	267
2018	101	172	273
2019	108	172	280
2020	106	172	278
2021	101	182	283
2022	113	186	299

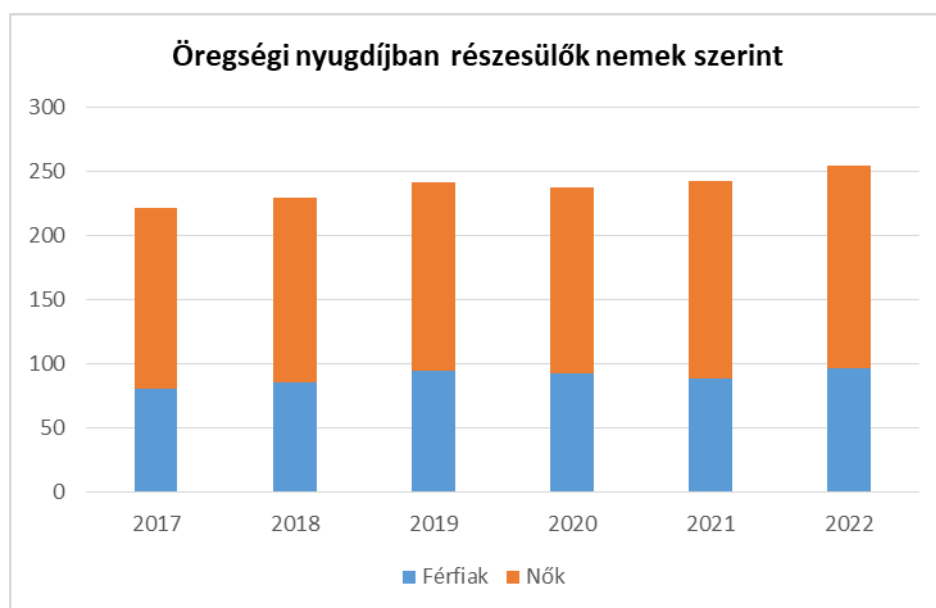
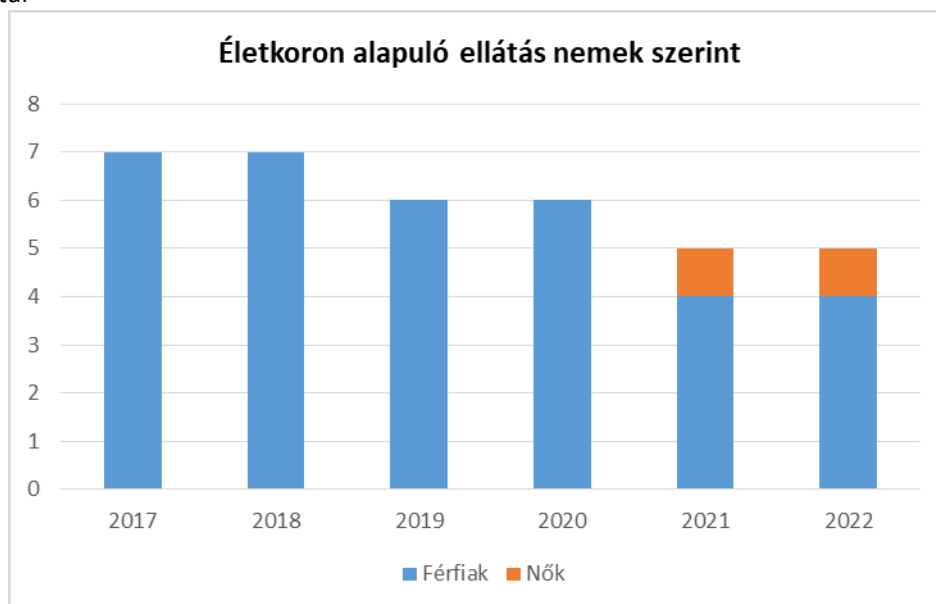
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	7	0	81	140	0	4	0
2018	7	0	86	143	0	4	0
2019	6	0	95	146	0	2	0
2020	6	0	93	144	0	3	0
2021	4	1	89	153	0	3	0
2022	4	1	97	157	0	3	0

Forrás:TeIR,KSH,Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott állásukeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	16	12	13	20	13	12
41-45 év (TS 042)	Fő	3	0	4	7	4	1
	%	18,75%	0,00%	30,77%	35,00%	30,77%	8,33%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	0	3	1	2
	%	0,00%	8,33%	0,00%	15,00%	7,69%	16,67%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	0	0	0	2	1
	%	12,50%	0,00%	0,00%	0,00%	15,38%	8,33%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	3	0	0	0	1
	%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%	8,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	2	3	2	2	5
	%	31,25%	16,67%	23,08%	10,00%	15,38%	41,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

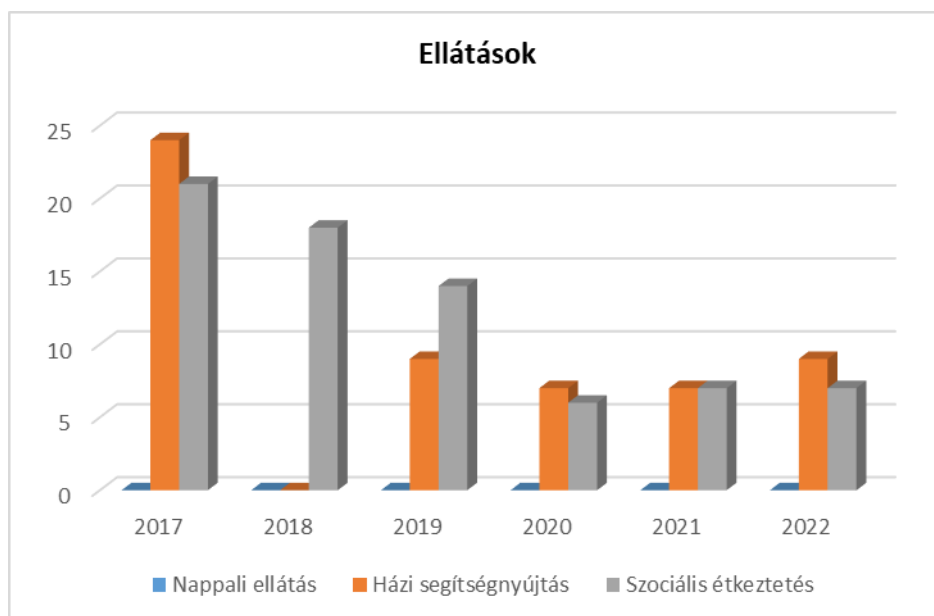
6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	158	0	24	21
2018	173	0	0	18
2019	191	0	9	14
2020	205	0	7	6
2021	217	0	7	7
2022	226	0	9	7

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

b) idősek informatikai jártassága;

Az 50 év feletti korosztály tagja közül kevés azoknak a száma, akik nem rendelkeznek számítógépes ismeretekkel, már a munkájukból kifolyólag is. A 60 év felettiak között is emelkedik azon személyek száma, akik használják az internetet, legfőképpen a családtagokkal való kapcsolattartás miatt. A 65 év felettiak viszont sok esetben nem rendelkeznek internetes és számítógépes ismeretekkel.

Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy lehetővé tegye számukra a számítógépes tanfolyamok elérését helyben. Ennek érdekében a Művelődési Központban kiépítette a nyilvános internet elérhetőséget, illetve számítógép használatára is lehetőség van a könyvtárban.

c) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi önkormányzat megalakulása óta rendszeresen támogatja a nyugdíjasklubot. Az egyesületi formában működő Márkói Nyugdíjasklub lelkes tagjai a megalakulásuk óta eltelt több, mint húsz évben sok kirándulást szerveztek, sok témában hallgattak ismeretterjesztő előadásokat. Sokat és szívesen segítettek a közösségi rendezvények szervezésében, a falu virágosításában. Aktív résztvevői a különböző civil szervezeteknek: foltvarrók, nemzeti népdal- és néptánc-énekkar, jógaklub, karitászmunkacsoport, néptánc csoport.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlőség vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szűrővizsgálatokon való részvétel nehezebben elérhető az idősebbek számára Veszprémben.	Egészségnap szervezése. Az önkormányzat fontosnak tartja, hogy az idők egészségvédelemmel kapcsolatos előadásokon, helyben elérhető szűrővizsgálatokon vehessenek részt, ezért egészségnapot szervez.
Az idősebb korosztály tagjai közül sokan nem tudják kezelni a számítógépet.	Idők informatikai ismereteinek bővítése. Az önkormányzat a hétköznapi számítógép- és internethasználatot és elektronikus levelezési készségek elsajátítását célzó csoportos képzéseket szervez a településen élő 60 év feletti emberek számára.
Az idők részére több kulturális, közművelődési programot kell helyben szervezni.	Az önkormányzat a költségvetési keretéből a civil szervezetek részére támogatást nyújt – ezen belül a Nyugdíjasklub részére is. Az önkormányzat programszervezőt foglalkoztat, a programok összeállítása során figyelembe veszik az idősebb korosztály igényeit is.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

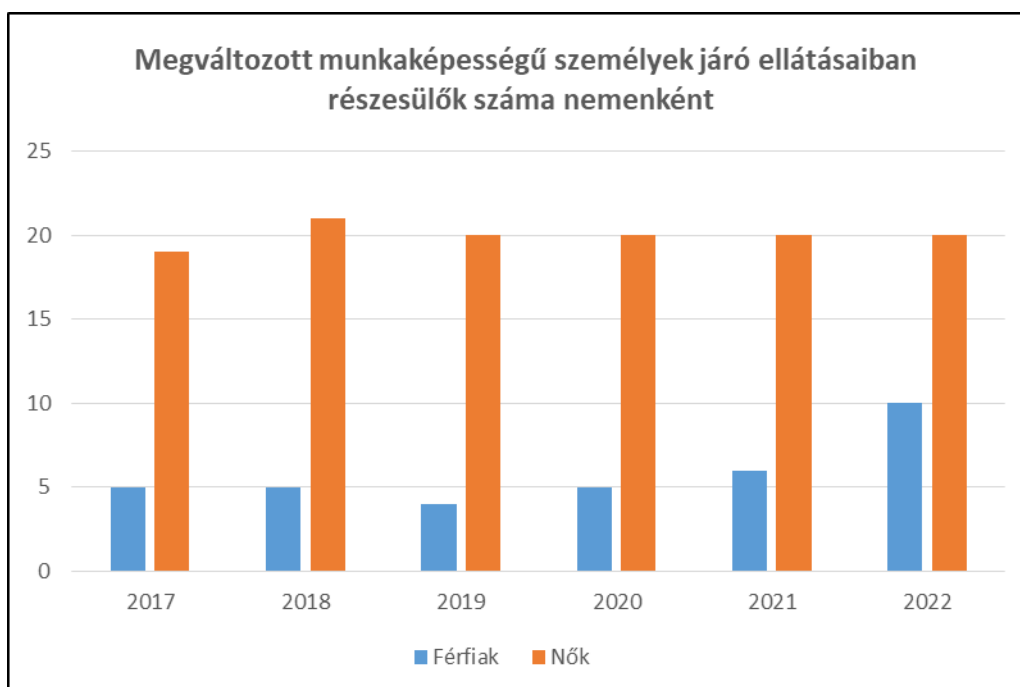
Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	5	19	24
2018	5	21	26
2019	4	20	24
2020	5	20	25
2021	6	20	26
2022	10	20	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszicho-szociális károsodással, valamint ezek bármilyen halmozódásával- él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. tv. (továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Nem rendelkeznek olyan foglalkoztatási szakemberrel, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérelje, ezért a sikertelen beszoktatás következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

Fogyatékkal élő lakótársaink foglalkoztatására a településen nincs mód, de nem a hátrányos megkülönböztetés miatt, hanem mert szervezett munkahelyi foglalkoztatásra létszám sem tevődne össze.

A MOVE Alfa Rehabilitációs Ipari és Szolgáltató Zrt. veszprémi telephelyén foglalkoztatnak márkói munkavállalót is.

Közfoglalkoztatásban és az önkormányzati intézményekben nincs fogyatékkal élő alkalmazott.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élő emberek elsődleges problémája a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés hiánya, amely jelentős probléma a kisebb településeken. A fogyatékkal élő emberek célcsoportjával szemben rendkívül jellemző az információhiány, és az ebből fakadó előítéletesség.

A településen élő fogyatékkal, mozgáskorlátozottsággal küzdő lakosokról nincs pontos információja az önkormányzatnak. A fogyatékkal élőkre vonatkozó kevés statisztikai adat nem ad teljes képet a fogyatékkal élők számáról, helyzetéről.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató intézmények nincsenek a településen.

Kifejezetten fogyatékkal élő emberek részére programok nem kerülnek megszervezésre a településen.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Az alábbiakban felsoroljuk és röviden ismertetjük azokat az ellátási formákat, amelyeket jogszabályok biztosítanak a fogyatékkal élő személyek számára.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek (személy) után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak a betegség fennállásáig, illetőleg a gyermek 18. éves korának betöltéséig.

A 18 évesnél idősebb személy abban az esetben jogosult a magasabb összegű családi pótlékra, ha a 18. életévének betöltése előtt munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a 18. életévének betöltése előtt sem haladja meg az 50 %-os mértéket és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

Fogyatékosági támogatás

A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra a rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül.

Közlekedési kedvezmény

A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.

Parkolási igazolvány

Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

- aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

A fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások

- étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák

- ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

Sem a helyi önkormányzatok, sem az egyéb ellátást nyújtó intézmények nem tartják nyilván, hogy az adott pénzbeli illetve természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert ezeknél az ellátási formáknál a szociális rászorultság az elsődleges.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Szakellátások a 8 km-re található megyeszékhelyen érhetők el.

- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékkal élő személyeknek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. A fogyatékos személyek számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférést a közérdekű információkhoz jutás, a közszolgáltatásokhoz jutás terén. A közlekedési rendszereknek, a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek (beleértve a jelző-és tájékoztató berendezéseket is) alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre.

Márkón a középületek fizikai akadálymentesítése megvalósult, az infokommunikációs akadálymentesítés meg nem. A közös önkormányzati hivatalban nem készült el az akadálymentesítés. Az óvoda és a művelődési központ akadálymentesen megközelíthető. Az egészségügyi alapellátás intézményei szintén akadálymentesen megközelíthetőek (bár a rámpa dőlésszöge nem megfelelő). Az orvosi rendelő, a művelődési központ és óvoda előtti parkolóban a közlekedésben akadályozott fogyatékos személyek részére a külön jogszabályban meghatározottak szerinti parkolóhely került kialakításra.

Az akadálymentesítés kizárólag a fizikai akadálymentesítésre koncentrál, az infokommunikációs akadálymentesítés szinte teljes mértékben hiányzik.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Az üzletek túlnyomó többsége nem akadálymentesített, a Posta épülete nem akadálymentesített. A helyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés nem akadálymentes. A települési sportprogramokhoz való hozzáférés nem akadálymentes.

Az infokommunikációs akadálymentesítés teljes mértékben hiányzik a településen.

A lakóépületek akadálymentesítésére vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettségéről az önkormányzat adattal nem rendelkezik.

- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés, illetve annak infrastruktúrája részben akadálymentes. A járdák építése, felújítása, a gyalogátkelőhelyek akadálymentesítése folyamatos munkát igényel.

- f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Nincs megoldva a településen a fogyatékkal élő emberek ellátása, szolgáltatásokba való bevonása. A fogyatékkal élők mindennapi közlekedését, orvosi ellátásra való eljutását segítené a Támogató Szolgálat. A szolgálat igénybevételeire vonatkozóan adattal nem rendelkezünk.

A Göllész Viktor Fogyatékos Személyek Nappali Intézményében biztosított a Veszprémi Kistérség településein lakóhellyel rendelkező értelmi fogyatékosok részére az alapellátás.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Az önkormányzat a fogyatékkal élőkre vonatkozó külön támogatást, segítyt nem állapított meg rendeleteiben. Információval, ügyintézésben történő segítségnyújtással segíti a fogyatékkal élőket, hogy a részükre járó támogatásokat, szolgáltatásokat el tudják érni.

Az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti olyan környezet kialakítását a fogyatékkal élők számára, hogy egyenlő esélyekkel élhessenek a lakhatás, a közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek településünkön, ilyen programok működtetésére nem jelentkezett igény.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, amely településünkön fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken. Nem talákoztunk olyan esettel, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás ért volna helyben. Azonban bizonyára településünkön is jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékossgal élő személy. Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, **miként közelítsenek** egy fogyatékossgal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányzó, nem megfelelő az akadálymentesítettség.	Az akadálymentesítés helyi tervezése, pénzforrások felkutatása, megfelelő szakértők, tanácsadók bevonása a tervezésbe.
Járda és útburkolatok hiányosak, néhány helyen rossz minőségűek.	
	A településen az új építésű utakat és járdákat úgy kell kiépíteni, hogy azok minden tekintetben megfeleljenek az akadálymentes közlekedés feltételeinek. A meglévő utak felújításakor, korszerűsítéskor is figyelembe venni az akadálymentes közlekedés szempontjait. Ennek érdekében: pályázatfigyelés, pályázatírás.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nyári szünidő idején a gyermekek elhelyezése a szülők számára megterhelő.	Kedvezményes és/ vagy ingyenes táborok szervezése a családsegítő, az önkormányzat és a nyugdíjasklub bevonásával.
A hátrányos helyzetűek, idősebb korosztály, kisgyermekes nők munkába állási nehézségei.	Az önkormányzat folyamatosan együttműködik a Veszprém Megyei Kormányhivatal és Veszprémi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. A közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségek fokozottabb kihasználása. Képzések szervezése, munkahelyek felkutatása, állásbörze.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A település nagyságához képest szép számmal működnek civilszervezetek, melyek a közösség érdekében végzik munkájukat, tagjaik sorában az esélyegyenlőségi szempontból különféle célcsoportokhoz tartozók és különböző korosztályok együtt tevékenykednek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) A helyi önkormányzat, a német kisebbségi önkormányzat, a községben működő vállalkozások, az egyházak képviselői, a falu egész lakossága közös érdeke és felelőssége, hogy Márkó a jövőben is még inkább élhető településsé váljon.

A polgármester, a képviselők, civilszervezetek és a lakosság kapcsolata sikeresnek értékelhető. A helyi civilszervezetek kapcsolata a környező települések hasonló szervezeteivel jónak mondható, gyakran szerveznek közös rendezvényeket.

- d) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- e) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Márkói Német Nemzetiségi Önkormányzat az esélyegyenlőség területén viszonylag szűkös mozgástérrel rendelkezik. Anyagi helyzetéhez mérten támogatja a Steixner István Német Nemzetiségi Énekkart, a Márkói Nyugdíjasklubot. Ezekben a szervezetekben sok idős korú tevékenykedik aktívan. A Márkói Német Nemzetiségi Óvoda fenntartójaként az óvodában folyó munkához is segítséget nyújtanak, így tud hozzájárulni a magas színvonalú oktatási-nevelési munkához.

- f) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek nagyon fontos munkát végeznek a közösségépítés, a hasznos szabadidő eltöltés területén. A tagok között minden korosztály és a lakosság széles rétege megtalálható, a szervezetek nyitottak, minden érdeklődőt szeretettel fogadnak. Mai rohanó világunkban nagyon fontos a „valahová tartozás” érzése, az együtt töltött időben igaz barátságok kötődnek, mindez fontos a lelki egészség megőrzéséhez.

- g) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szereplők a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátása terén leginkább a munkanélküliség enyhítésében említésre méltók. Sok márkói dolgozik a helyi vállalkozásokban,

előszeretettel alkalmazzák a helybeli munkavállalókat, amennyiben megfelelő képzettséggel rendelkeznek.

A falu rendezvényein lehet számítani a vállalkozókra szponzorként, segítőként, de támogatják a civil szervezetek munkáját is.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A Helyi Esélyegyenlőségi Program tervezetét Márkó Község Önkormányzat Képviselő-testülete, az önkormányzat dolgozói, az állami és önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, a település lakossága előzetes véleményezés, esetleg módosító javaslatok megtétele céljából tanulmányozhatja.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program az önkormányzat hivatalában bárki számára elérhető, a település honlapján olvasható és véleményezhető.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg.

Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- életmód, viselkedés - higiéniai problémák - egészségügyi problémák fokozott jelenléte - munkanélküliség	- életvezetési tanácsadás - szűrővizsgálatok szervezése - állásbörze, munkahelyek felkutatása
Gyermekek	- szabadidő eltöltése - gyermekfelügyelet	- programok/ táborok szervezése
Idősek	- idősök elmagányosodása - higiéniai problémák - szűrővizsgálatokon való részvétel elhanyagolása	- házi segítségnyújtás - helyi szintű szűrővizsgálatok szervezése
Nők	- elhelyezkedési nehézségek - szűrővizsgálatokon való részvétel elhanyagolása - gyermekfelügyelet megoldási nehézségei	- álláshirdetések közzététele - helyi szintű szűrőprogramok szervezése - programok/ táborok szervezése - gyermekbarát munkahelyek keresése, részmunkaidős munkalehetőségek keresése
Fogyatékkal élők	- akadálymentesítés	- pályázati lehetőségek felkutatása
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	- higiéniai problémák - szűrővizsgálatokon való részvétel elhanyagolása - gyermekfelügyelet hiánya - munkavállalási nehézségek	- életvezetési tanácsadás, házi segítségnyújtás - helyi szintű szűrőprogramok szervezése - programok, táborok szervezése - állásbörze szervezése, kapcsolattartás

Jövőképünk

Márkó Község Önkormányzat legfontosabb célja, hogy az itt élő állampolgárok jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása érdekében olyan környezetet biztosítson, amely erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez kötődést, a társadalmi szolidaritást.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a **romák** és minden ember számára az esélyegyenlőség fontos érték.

Fontos számunkra, hogy a **mélyszegénységben élők** életminőségét folyamatosan javítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a **gyerekek** nevelése és fejlesztése megfelelő szinten történjen.

Folyamatosan odafigyelünk az **idősek** életkörülményire, lakhatásukra, egészségükre.

Elengedhetetlennek tartjuk a **nők** helyzetének, munkába állásának megoldását, szűréseken való részvétel fontosságát, illetve, hogy ne érje őket hátrányos megkülönböztetés.

Különös figyelmet fordítunk a **fogyatékkal élők**re, a társadalomba való beilleszkedésük segítésére, az akadálymentesítésre.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzat közötti együttműködés megvalósulása intézkedés esetében a együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Út- és járdafelújítás, folyamatos karbantartás	A járdák és útburkolatok hiányosak, több szakaszon rossz minőségűek. A lakosság közlekedése nehezített.	A település az elkövetkező 5 évben új hálózattal és megévő járdáit felújítja, valamint új járdát is épít.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban. Településrendezési terv, Településfejlesztési koncepció, Gazdasági program.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) MNTFS 2030 Országos Fejlesztési és Településfejlesztési Koncepció	Pályázatfigyelés, pályázatírás, kivitelezők kiválasztása, munkák megkezdése, folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	polgármester	2029. 07. 31. (kedd)	Felújított, újonnan épített járdák és utak hossza.	Pályázati források, önkormányzati önerő.	Hosszú távú, de legalább 5 év.	Nem releváns.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	A hátrányos helyzetű csoportok munkaerő-piaci helyzetének javítása	Településünkön jellemzők aminél nagyobb hátrányos helyzetű csoportok munkavállalási nehézségei.	A munkanélküliek számában el tudjanak helyezkedni a munkaeöriacon, vagy legalább a közfoglalkoztatásban.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Együttműködés a munkaügyi szervekkel, helyi lehetőségek felkutatása, tájékoztatás a közfoglalkoztatásról, állásbörze.	polgármester	2029. 07. 31. (kedd)	A munkanélküliek legalább 80 %-ban találjanak munkát.	Pénzügyi és humán erőforrások.	5 év	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Játszótér fejlesztés, kerékpáros KRESZ pálya építéssel	Kevés a játszótéri játékok száma, kicsi a játszótér alapterülete.	Új játszótér létesítése, kerékpáros KRESZ pálya létesítése.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007-2032)	További pályázati lehetőségek figyelése a cél megvalósításának érdekében, pályázat elkészítése és benyújtása, nyertes pályázat esetén kivitelezés.	polgármester	2029. 07. 30. (hétfő)	Játszótér igénybe vevő gyermekek száma.	Pénzügyi (pályázati) és humán erőforrások.	5 év	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nyári napközi, vagy tábor szervezése kisiskolás gyermekek számára	Nyáron sok családnak gondot okoz a gyermekek szünetben legyenek felügyelet nélkül.	A kisiskolás korú gyermekek nyári szünetben ne legyenek felügyelet nélkül.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) A nők szerepének erősítése a	Igényfelmérés, szakemberek, diák önkéntesek és civil megkeresése.	polgármester, művelődésszervező	2029. 07. 31. (kedd)	20 fő/tábor, illetve a táborozási lehetőségek száma.	Pénzügyi és humán (szakemberek, diák önkéntesek).	5 év	Nem releváns.

					csalásban és a társadalomban" (2021-2030)							
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	Egészségnap szervezése	Idősek nehezebben jutnak el szűrővizsgálatokra, az egészség megőrzésével kapcsolatos előadásokra.	Idősek részére egészségmegőrzéssel kapcsolatos ismeretek átadása, szűrővizsgálatok szervezése helyben.	Gazdasági program, szolgáltatástervezési koncepció.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Igényfelmérés, helyszín biztosítása.	Háziorvos, védőnő.	2029. 07. 31. (kedd)	20 fő/alkalom.	Pénzügyi és humán erőforrás.	5 év	Nem releváns.
2	Időskorúak számítástechnika világában	Az idősök közül sokan nem tudják a számítógépet használni, nem tudják használni az internetet.	Az idősök minél nagyobb számban sajátíthassák el a számítógép használatát, így könnyebben tudjanak kapcsolatot tartani távolabb élő családtagjaikkal. Magányosság érzésének csökkentése.	Gazdasági program.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Igényfelmérés, helyszín biztosítása, képzési szint folyamatos emelése.	polgármester, művelődésszervező	2029. 07. 31. (kedd)	Képzésben résztvevők száma (kurzusonként 10 fő)	Pénzügyi, technikai (helyszín, szállító jármű biztosítása) és humán erőforrás (informatikai szakember).	5 év	Nem releváns.
3	Kulturális, közművelődési programok, foglalkozások szervezése	Kulturális, közművelődési programok, foglalkozások szervezése. Az önkormányzat művelődésszervezőt foglalkoztat, a programok szervezése során figyelembe veszi a különböző korosztályok igényeit.	Az idősebb korosztály számára változatos, nagyobb számot érdeklődésre számot tartó programok, foglalkozások szervezése.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban.	Időügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Kérdőíves igényfelmérés, programok összeállítása, elégedettség mérése.	polgármester, művelődésszervező	2029. 07. 31. (kedd)	Az idősebb korosztály érdeklődésére is számot tartó programok száma, programokon résztvevő idősebb korosztály létszáma.	Pénzügyi, technikai és humán erőforrások.	5 év	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítése	Az önkormányzati tulajdonú épületek nem teljes körűen akadálymentesítettek. Hiányzik az infokommunikációs akadálymentesítés. A fogyatékkal élők helyzete fokozottan nehéz.	Pályázati források segítségével az önkormányzati tulajdonú épületek körüli akadálymentesítése.	Az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumával összhangban. Településfejlesztési koncepció.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Pályázat figyelés, pályázatírás, kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése, folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	polgármester	2029. 07. 31. (kedd)	Biztonságos, korszerű, akadálymentesített épületek száma nő.	Pénzügyi-pályázati források, önkormányzati önerő.	Hosszú távú, de legalább 5 év.	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

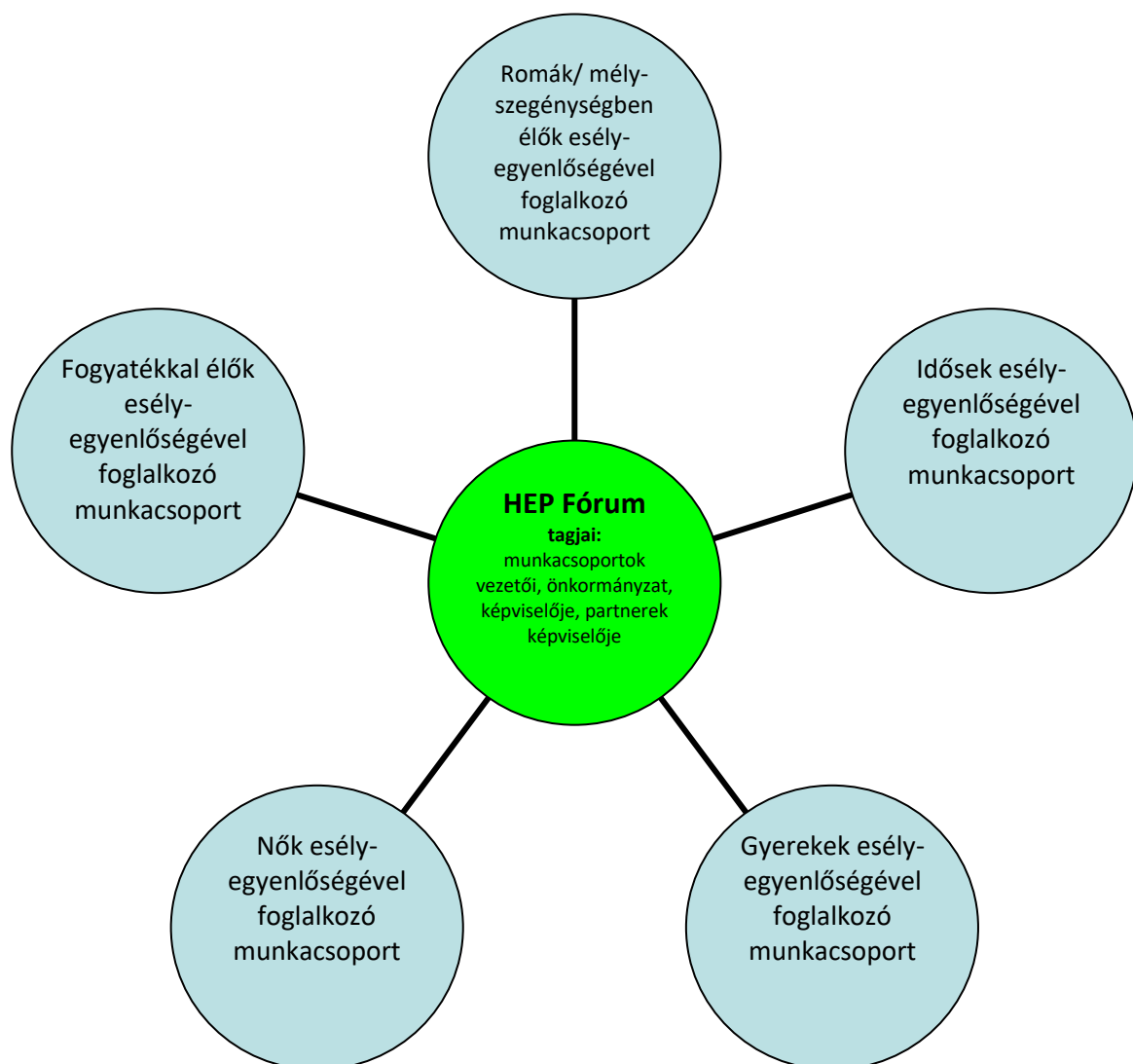
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Márkó** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Márkó** község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **66/2024. (IX.12.)** számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek, hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Márkó, 2024. szeptember 12.

.....
Hartmann Antal
polgármester

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Márkó** község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően **Márkó** község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 66/2024 (IX.12.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek, hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Márkó, 2024. szeptember 13.

.....
Hartmann Antal
polgármester

MÁRKÓI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
JEGYZŐJÉTŐL

8441 Márkó, Padányi Bíró Márton tér 5.

Tel.: 88/504-014, Fax: 504-015

Email.: jegyzo@marko.hu

Jegyzőkönyvi kivonat

Készült Márkó Község Önkormányzata képviselő testületének 2024. szeptember 12. napján megtartott ülése jegyzőkönyvéből:

Márkó Község Önkormányzat
Képviselő-testületének 66/2024. (IX.12.) számú
HATÁROZATA

Márkó Község Önkormányzat Képviselő- testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglaltaknak megfelelően áttekintette. A Képviselő- testület a Programot (Intézkedési Tervet) a melléklet szerint elfogadta.

A Képviselő- testület felkéri a jegyzőt, hogy intézkedjen az elfogadott helyi Esélyegyenlőségi Program közzétételéről és küldje meg a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóságnak.

Felelős: jegyző

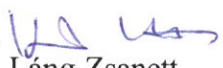
Határidő: azonnal

Hartmann Antal sk.
polgármester

dr. Láng Zsanett sk.
jegyző

Kivonat hitelül:

Kelt: Márkó, 2024. szeptember 20.

dr. Láng Zsanett
jegyző

